

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ»

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік та
оцінювання в бізнесі»

Причепи Наталії
Василівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Задніпровський
Олександр Григорович

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік та оцінювання в бізнесі »

Затверджую
Зав. Кафедри О.В.Фоміна
«   » _____ 2019р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентки
Причепи Наталії Василівни

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Облік фінансових інструментів»
Затверджена наказом ректора від « 18 » _____ січня _____ 2019 р. № 139

2. Строк здачі студентом закінченої роботи

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження існуючої системи обліку фінансових інструментів та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер центр».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти бухгалтерського обліку фінансових інструментів суб'єкта господарювання.

4. Консультант по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано
1-3			

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, класифікація та оцінка фінансових інструментів підприємства

1.2. Правове регулювання обліку фінансових інструментів підприємства
Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТОВ «Гейзер центр»

2.1. Первинний облік фінансових інструментів підприємства

2.2 Фінансовий облік та оцінка фінансових інструментів підприємства

2.3. Оцінювання та облік фінансових інструментів в управлінні підприємством

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТОВ «Гейзер центр»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер центр»

3.2. Удосконалення обліку фінансових інструментів за умов застосування інформаційних систем і технологій

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Вивчення спеціальної літератури, збір та обробка інформації		
2	Написання вступу і розділу 1	28.09.2019	28.09.2019
3	Написання розділу 2	02.09.2019	02.09.2019
4	Написання розділу 3	25.09.2019	25.09.2019
5	Написання висновків та пропозицій	29.09.2019	29.09.2019
6	Оформлення та представлення роботи на кафедру	15.11.2019	

7. Дата видачі завдання « 22 » січня 2019 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи О.Г.Задніпровський

9. Гарант освітньої програми М.М.Бенько

10. Завдання прийняв до виконання студентки Н.В.Причепа

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Відмітка
про попередній захист _____

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки _____ **Н.В. Причепи**

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ **М.М Бенько**

Завідувач кафедри _____ **О.В. Фоміна**

« _____ » _____ 201 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1 Економічна сутність, класифікація та оцінка фінансових інструментів підприємства	10
1.2. Правове регулювання обліку фінансових інструментів підприємства.....	14
Висновки за розділом 1.....	19
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТОВ «Гейзер центр».....	21
2.1. Первинний облік фінансових інструментів підприємства.....	21
2.2 Фінансовий облік та оцінка фінансових інструментів підприємства	26
2.3. Оцінювання та облік фінансових інструментів в управлінні підприємством	32
Висновки за розділом 2	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТОВ «Гейзер центр».....	37
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер центр».....	37
3.2. Удосконалення обліку фінансових інструментів за умов застосування інформаційних систем і технологій	42
Висновки за розділом 3.....	46
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Актуальність дослідження полягає в тому, що на сьогоднішній день вітчизняні підприємства все більше використовують фінансові інструменти в своїй господарській діяльності. До числа фінансових інструментів відносяться різноманітні фінансові активи, складові власного капіталу та зобов'язання. Разом з тим, операції з фінансовими інструментами є ризиковими та потребують особливих механізмів облікового відображення. Проведені дослідження дозволило встановити, що нормативно-правове регулювання обліку операцій з фінансовими інструментами є дискусійним та суперечливим. Зважаючи на це на багатьох вітчизняних підприємствах обліковці допускаються помилок під час облікової оцінки операцій з фінансовими інструментами.

Питаннями дослідження визначення сутності та порядку обліку фінансових інструментів, методів оцінки займалися такі відомі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, О.М. Бондаренко, С.Ф. Голов, П.Є. Задніпровський О.Г., Загородній, М.В.Кужельний, М.С. Пушкар, Л.В. Чижевська та інші. У працях цих вчених розкриваються проблеми формування облікової інформації щодо операцій з фінансовими інструментами господарюючих суб'єктів. Проте, питанням облікової оцінки фінансових інструментів та їх відображенню в управлінському обліку приділено досить мало уваги, тому тема випускної кваліфікаційної роботи є актуальною.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження існуючої системи обліку фінансових інструментів та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер центр».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти бухгалтерського обліку фінансових інструментів суб'єкта господар

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішити такі **завдання**:

- розкрити економічну сутність, класифікацію та оцінку фінансових інструментів підприємства;
- оцінити нормативно-правове регулювання обліку фінансових інструментів підприємства;
- навести порядок здійснення первинного обліку фінансових інструментів на ТОВ «Гейзер центр»;
- розкрити питання фінансового обліку фінансових інструментів підприємства;
- розкрити питання обліку фінансових інструментів в управлінні ТОВ «Гейзер центр»;
- навести напрями і заходи удосконалення обліку фінансових інструментів на ТОВ «Гейзер центр» ;
- запропонувати напрями удосконалення обліку фінансових інструментів за умов застосування інформаційних систем і технологій.

Інформаційною та правовою базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, що регламентують облік, аналіз і контроль фінансових інструментів, П(С)БО, МСФЗ, МСБО, інші інструктивні вказівки і рекомендації Міністерства фінансів України, офіційні статистичні матеріали, методичні матеріали, дані мережі Інтернет. Фактологічною основою проведеного дослідження є матеріали первинного, аналітичного і синтетичного обліку та фінансова звітність ТОВ «Гейзер центр».

Методи дослідження: обумовлені об'єктом і предметом випускної кваліфікаційної роботи. Реалізація поставленої мети потребувала застосування ряду методів: загальнонаукові методи (аналіз, синтез, абстрагування та узагальнення); теоретичні (методи пошуку, виявлення та узагальнення відомостей); вузько методологічні (методи аналізу літературних матеріалів щодо виявлення наявних теоретичних, методологічних, методичних відомостей з питань дослідження дебіторської та кредиторської заборгованості); методи проведення аналізу дослідження фінансових інструментів: трендовий

(горизонтальний) аналіз балансу підприємства - вивчення окремих показників за якийсь період, їх поведінки, тенденції зросту або спаду; структурний (вертикальний) аналіз балансу - визначення питомої ваги окремих показників у загальній величині; порівняльний аналіз - зіставлення показників з попередніми періодами, планом.

Гіпотезою наукового дослідження є припущення про те, що пропозиції з удосконалення організаційно-методичних засад обліку фінансових інструментів дозволяють покращити систему управління фінансової діяльності підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів. Одержані результати, які становлять наукову новизну, визначаються такими основними положеннями:

- уточнено порядок аналітичного обліку довгострокових фінансових інвестицій, шляхом запровадження на практиці аналітичних рахунків другого та третього порядку, що дозволить отримати в результаті якісну та достовірну облікову інформацію;
- запропоновано розширити інформацію яка наводиться в Балансі (Звіті про фінансовий стан підприємства) щодо довгострокових фінансових інвестицій в частині поділу останніх на боргові та корпоративні зважаючи на особливості обліку та оцінки даних фінансових інструментів;
- розроблено документацію яка призначена для системи управлінського обліку фінансових інструментів, що покращить оперативність здійснюваних контрольних процедур, а також наділить систему обліку ТОВ «Гейзер центр» засобами превентивності.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано 1 наукову працю за темою: «Удосконалення оцінки фінансових інструментів в бухгалтерському обліку» загальним обсягом 1,19 друк. арк. у Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ.

Структура та обсяг дослідження. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 54

сторінках друкованого тексту; робота містить 10 таблиць, 13 рисунків, 10 додатків. Список використаних джерел налічує 55 найменувань.

РОЗДІЛ 1

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, класифікація та оцінка фінансових інструментів підприємства

На сьогоднішній день одним із особливих та складних об'єктів бухгалтерського обліку є операції з фінансовими інструментами. До числа фінансових інструментів відносяться різноманітні фінансові активи, складові власного капіталу та зобов'язання. Нормативне регулювання обліку фінансових інструментів та розкриття їх у фінансовій звітності залишається дискусійним та суперечливим. Зважаючи на це на багатьох вітчизняних підприємствах обліковці допускаються помилок під час облікової оцінки операцій з фінансовими інструментами.

Відповідно до П(С)БО 13 "Фінансові інструменти" під фінансовими інструментами розуміють контракт, який одночасно зумовлює виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого [34].

Схоже визначення дає МСФЗ 32 "Фінансові інструменти: розкриття і подання" [24] : фінансовий інструмент (financial instrument) - це будь-який договір, у результаті якого одночасно виникають: фінансове зобов'язання або пайовий інструмент в однієї сторони і фінансовий актив - у іншої.

Відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», фінансові інструменти поділяються залежно від умов, зазначених у контракті, на: фінансові активи, фінансові зобов'язання, інструменти власного капіталу, похідні фінансові інструменти (рис. 1.1).

З точки зору міжнародних стандартів (МСФЗ 32 "Фінансові інструменти: розкриття і подання") фінансовий актив — це будь-який актив, що є:

- грошовими коштами;

- інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив, або обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими;

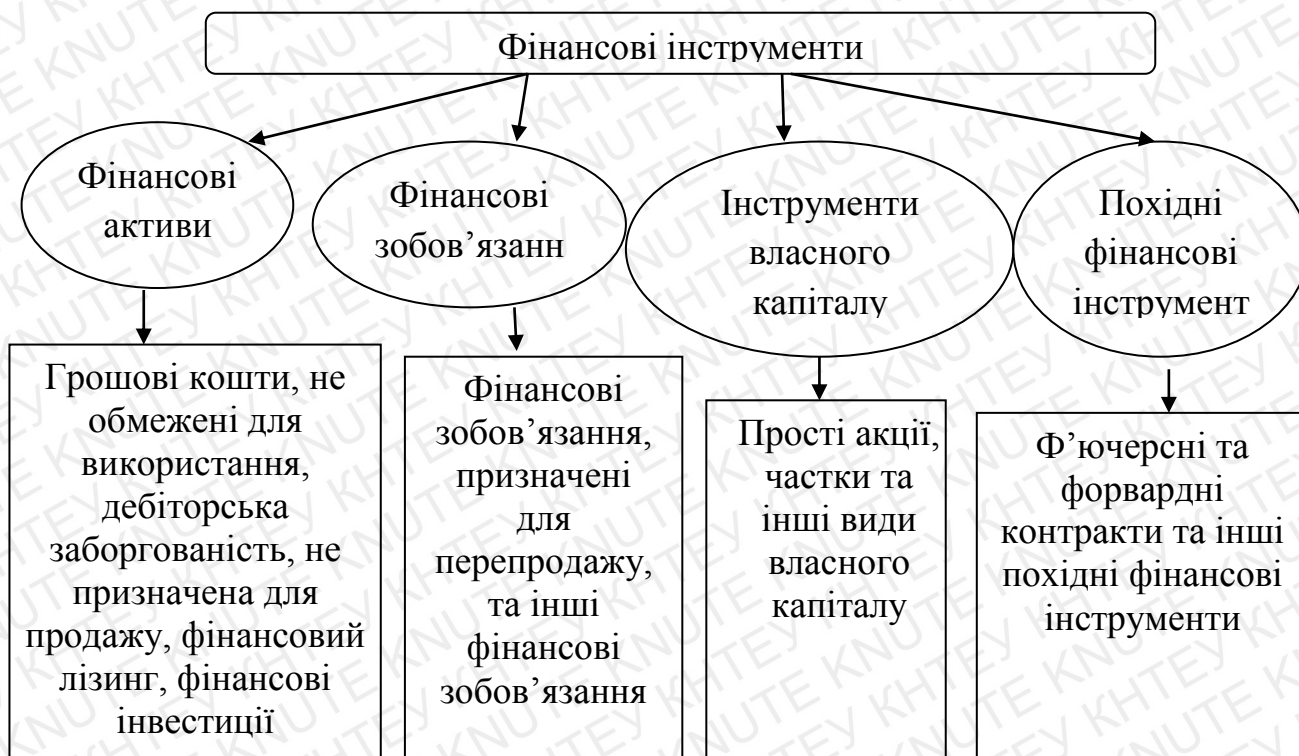

Рис. 1.1 Класифікація фінансових інструментів відповідно до П(С)БО 13[]

Джерело: [34]

- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними акціями (частками).

Фінансове зобов'язання — це будь-яке зобов'язання, що є:

- контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання чи обмінювати фінансові активи або фінансові зобов'язання з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для суб'єкта господарювання;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання.

• Інструмент капіталу — це будь-який контракт, який засвідчує залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.

Необхідно відзначити, що одним із головних принципів формування фінансової звітності є превалювання сутності над формою. Даний принцип визначає класифікацію фінансових інструментів та порядок відображення в балансі (рис. 1.2).

Рис. 1.2 Класифікація фінансових інструментів[10]

Джерело : [розроблено автором]

Також, за економічним змістом та способом відображення фінансові інструменти в бухгалтерському обліку поділяються на балансові та позабалансові.

За предметом контракту, фінансові інструменти поділяються на первинні та похідні фінансові інструменти (деривативи, придбані з метою торгівлі або хеджування). Відповідно до національного законодавства похідні фінансові інструменти це фінансові інструменти, розрахунки по яким здійснюватимуться в майбутніх періодах, вартість яких змінюватиметься у зв'язку зі зміною відсоткової ставки, валютного курсу, індексу цін, іт.д.

Необхідно відзначити, що становлення правового регулювання облікового відображення операцій з фінансовими інструментами довго тривало. Так, з 1 січня 2018 року, підприємства, що здійснюють облік за міжнародними стандартами фінансової звітності мають враховувати положення МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [27]. Даний стандарт регулює здійснення операцій з фінансовими інструментами не тільки фінансово-кредитних установ, як основних учасників операцій з фінансовими інструментами, а й операції не фінансових організацій.

Згідно з П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», первісне визнання фінансового активу або зобов'язання здійснюється залежно від форми укладеного контракту. Фінансовими активами визнаються безумовні права вимоги якщо за умовами контракту підприємство має право на отримання коштів або бере на себе зобов'язання сплатити кошти. При цьому підприємство повинно визнавати фінансовий актив або зобов'язання, які виникають у результаті твердих контрактів на придбання або продаж ресурсів (робіт, послуг). Фінансові інструменти відображаються в балансі після виникнення права на отримання активу або зобов'язання з його передачі.

На етапі придбання (отримання) фінансових інструментів останні оцінюються за їх фактичною собівартістю, яка складається із справедливої вартості активів, зобов'язань або інструментів власного капіталу, отриманих в обмін на відповідний фінансовий інструмент, і витрат, безпосередньо пов'язаних із придбанням фінансового інструменту (комісійні, обов'язкові збори і платежі при передачі цінних паперів тощо) [27].

Потім на кожну наступну після визнання дату балансу фінансові інструменти оцінюються за їх справедливою вартістю. Первісна оцінка фінансових інструментів при зарахуванні їх на баланс підприємства здійснюється за фактичною собівартістю, що визначається залежно від активів, переданих в обмін на інвестиції (табл. 1.1).

Особливості формування собівартості фінансових інструментів

Характер операцій з придбання фінансових інструментів	Продовж. табл. 1.1 інструментів
Придбання за грошові кошти	Собівартість фінансової інвестиції складається з ціни придбання, комісійних винагород, мита, податків, зборів, обов'язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням фінансової інвестиції
Придбання в обмін на цінні папери власної емісії	Собівартість фінансових інструментів за справедливою вартістю переданих цінних паперів
Придбання в обмін на інші активи	Собівартість фінансових інструментів визначається за справедливою вартістю переданих активів

Джерело: [розроблено автором]

Що стосується подальшої оцінки фінансових інструментів, то вона залежить від їх виду, тобто класифікації.

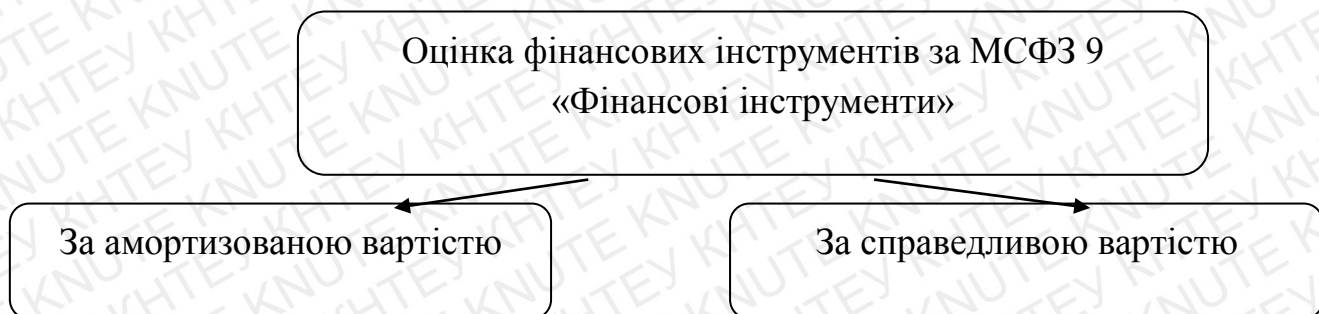

Рис. 1.3. Види оцінки фінансових інструментів за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [27]

Джерело: [розроблено автором]

Для класифікації важливою є стратегія володіння і роботи із фінансовими інструментами, а саме:

- утримання фінансових інструментів з метою отримання фінансового доходу у вигляді відсотків та дивідендів;

- утримання з метою їх подальшого продажу за рахунок коливань цін (отримання спекулятивного доходу);
- придбання з метою зменшення ризиків для забезпечення збалансованого інвестиційного портфелю, або управління ліквідністю та хеджування.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» розмежовує фінансові активи на ті, що оцінюються за амортизованою вартістю та ті, що оцінюються за справедливою вартістю (рис. 1. 3).

Рис. 1.4 Переваги та недоліки застосування в обліку амортизованої собівартості та справедливої вартості під час оцінки фінансових інструментів

Джерело: [розроблено автором]

Необхідно відзначити, що ті фінансові інструменти які передбачають погашення через певний проміжок часу (боргові фінансові інструменти) оцінюються за амортизованою собівартістю. Тобто ті фінансові інструменти, які тримаються підприємством з метою отримання грошових коштів за даним

активом, а також умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є погашенням основної суми боргу та відсотків.

Загалом, на сьогоднішній день, в наукових школах обговорюються питання щодо переваг та недоліків облікової оцінки фінансових інструментів за амортизованою собівартістю та справедливою вартістю. Проведені дослідження, дозволили нам згрупувати переваги та недоліки облікових оцінок

Якщо існує активний ринок на відповідні фінансові інструменти, та можна визначити їх ринкову вартість, то дані фінансові інструменти мають оцінюватись за справедливою (ринковою) вартістю. Базою для визначення справедливої вартості будуть ринкові котирування на відповідний фінансовий інструмент, а в іншому випадку має використовуватись метод аналізу дисконтованих грошових потоків.

Особливістю відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю є відображення результатів через прибуток (збиток), крім випадків відображення її в іншому сукупному прибутку (збитку) згідно із прийнятою бізнес моделлю підприємства.

Як зазначає Васюк Н.В. в своїй праці, що справедлива вартість для більшості фінансових активів є найкращим методом оцінки в порівнянні з амортизованою вартістю.

У сучасних концепціях підготовки фінансової звітності найбільш надійним доказом справедливої вартості фінансового інструменту вважаються ціни поточних операцій, здійснюваних на активному ринку [6].

Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення, відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю фінансових інструментів. Різниця між собівартістю та вартістю погашення фінансових інструментів (дисконт або премія при придбанні) амортизується інвестором протягом періоду з дати придбання до дати їх погашення за методом ефективної ставки відсотка.

Підводячи підсумок, необхідно відзначити, що складовими фінансових інструментів є: фінансові активи, фінансові зобов'язання, інструменти власного капіталу та похідні фінансові інструменти. Дані складові фінансових інструментів характеризуються особливостями визнання та облікової оцінки відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства. Підприємства, які здійснюють операції з фінансовими інструментами мають дотримуватися норм міжнародного та (або) вітчизняного законодавства відповідно до обраної облікової політики.

1.2. Правове регулювання обліку фінансових інструментів підприємства

Проведені дослідження дозволили встановити, що фінансові інструменти є досить складною та важливою економічною категорією. Необхідно відзначити, що підприємства мають дотримуватись норм чинного законодавства під час здійснення відповідних операцій з фінансовими інструментами та їх обліковому відображенні

Рис. 1.5 Рівні нормативно-правової бази, щодо обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер-Центр»

Джерело: [розроблено автором]

Як зазначалось, чинна нормативно-правова база з обліку фінансових інструментів є суперечливою, тому важливо знати підпорядкованість

відповідних нормативно-правових актів які регламентують процес облікового відображення даних операцій.

Нормативно - правову базу з бухгалтерського обліку фінансових інструментів, можна узагальнити наступним чином (рис. 1.5):

1. Конституція України – основний нормативно - правовий акт, згідно якого здійснюється правове регулювання в Україні.

2. Кодекси законів і Закони України, серед яких можна виділити:

- Господарський кодекс, Цивільний та Податковий кодекси України - застосовується ТОВ «Гейзер-Центр» щодо договірному регулювання операцій з фінансовими інструментами, взаємовідносин з бізнес-партнерами у правовому полі;

- Податковий кодекс України [35] – регулює порядок оподаткування операцій з фінансовими інструментами підприємства;

- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [42] - визначає загальні правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «Гейзер-Центр».

3. Укази й розпорядження Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України.

4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові документи щодо обліку та фінансової звітності, які затверджуються Міністерством фінансів України. Серед яких можна виділити:

- НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [31];
- П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [38];
- П(С)БО 11 «Зобов'язання» [37];
- П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [34];
- МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [26];
- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [27];
- МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» [24];
- МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [25].

5. Нормативно-правові акти (інструкції, положення, вказівки) та методичні рекомендації Міністерства фінансів та інших органів, що розробляються і затверджуються на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Наприклад:

- План рахунків бухгалтерського обліку України ;
- Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

6. Рішення (накази, розпорядження) щодо організації і ведення бухгалтерського обліку безпосередньо на рівні підприємства.

Проведені дослідження нормативно-правових актів, які регламентують облік фінансових інструментів дозволили їх розкрити в табличній формі (Додаток А).

Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [46] є одним із головних нормативно-правових актів які регламентують прядок здійснення господарських операцій підприємств з цінними паперами.

В Законі України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [43] наводиться визначення терміну «похідні цінні папери», в свою чергу Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» розподіляє компетенцію державних органів у питанні регулювання ринку фінансових послуг використовуючи термін «похідні цінні папери (деривативи)» [45]. Також в останньому нормативно-правовому акті [16] встановлено, що під фінансовими активами необхідно розуміти кошти, цінні папери, боргові зобов'язання, з правом вимоги боргу які не віднесені до цінних паперів. В свою чергу відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [34], до фінансових активів відносяться:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- контракт, який надає право отримати кошти (інший фінансовий актив) від іншого підприємства;
- контракт, який дозволяє обміняти фінансовим інструментом з іншим

- підприємством на вигідних умовах;
- інструмент власного капіталу іншого підприємства.

Також визначення терміну «деривативи» наведено в Податковому кодексі України [35] відповідно до якого це є стандартним документом, який може засвідчувати право придбати (або продати в майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах.

Всі вітчизняні підприємства крім фінансової звітності, розробляють також і податкову звітність, формування якої має здійснюватись відповідно до Податкового кодексу України [35]. Згідно зі ст. 185 Податкового кодексу України, об'єктом оподаткування податком на додану вартість є операції суб'єктів господарювання з постачання товарів (надання послуг), в результаті здійснення яких виникає дебіторська заборгованість між контрагентами.

Необхідно пам'ятати, що при виникненні дебіторської заборгованості за відвантажені товари (надані послуги), датою виникнення податкових зобов'язань є дата відвантаження (передачі права власності на даний товар), та аж ніяк не зарахування коштів від покупця.

Зарахування коштів від покупця (замовника) на банківський рахунок або у касу підприємства за відвантажені товари (роботи, послуги) є вже другою подією, тому податкові зобов'язання при отриманні таких коштів не виникають.

Фундаментом здійснення всіх видів операцій є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4]. Він визначає правові принципи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні. Відповідно до даного закону підприємство самостійно визначає облікову політику, де відображає основні засади ведення обліку відповідних об'єктів.

Як зазначають окремі науковці, дослідження основних положень облікових політик підприємств України дозволили встановити, що організації обліку операцій з фінансовими інструментами приділено досить мало уваги, в

Положеннях про облікову політику наводиться досить малий (а то і взагалі відсутній) перелік елементів стосовно обліку та відображення в бухгалтерському обліку фінансових інструментів [7].

На нашу думку, щоб не виникало недоліків в частині облікової оцінки фінансових інструментів, необхідно в обліковій політиці передбачити розкриття повної інформації про порядок віднесення активів, зобов'язань до тих чи інших фінансових інструментів, а також навести детальну інформацію щодо їх оцінки та визнання в бухгалтерському обліку.

При організації обліку, в Наказі про облікову політику підприємства необхідно вказати порядок віднесення активів до поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, тобто короткострокових фінансових інвестицій, які вільно конвертуються в найліквідніші активи. Даний розподіл не врегульований чинною нормативно-правовою базою, тому підприємства мають самостійно ці питання розкривати у внутрішніх положеннях. Також, в обліковій політиці підприємства необхідно передбачити порядок переведення окремих активів які віднесені до поточних фінансових інвестицій (наприклад фінансових векселів, строк погашення яких є від трьох місяців до року) до еквівалентів грошових коштів з урахуванням ступеня ризику погашення зобов'язань за борговим цінним папером.

Щодо довгострокових фінансових інструментів, в обліковій політиці підприємства має бути розкрита наступна інформація:

- первісна оцінка;
- методи оцінки фінансових інвестицій;
- методи амортизації (дисконту, премії) за фінансовим інструментом;
- порядок визначення амортизованої собівартості.

Загалом, елементи облікової політики вітчизняних підприємств в частині обліку операцій з фінансовими інструментами мають мастити детальну інформацію щодо класифікації, порядку віднесення на відповідні рахунки бухгалтерського обліку, визнання та оцінки фінансових інструментів.

В даному питанні наведені нормативно-правові акти, що регламентують облік фінансових інструментів. Встановлено, що оновлений МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» вніс відповідні коригування в класифікацію фінансових інструментів та окреслив порядок їх облікової оцінки. Надані пропозиції з розширення інформації в обліковій політиці щодо операцій з фінансовими інструментами підприємства.

Висновки за розділом 1

В роботі розкриті теоретичні засади обліку фінансових інструментів підприємства та зроблені наступні висновки:

1. В роботі наведена класифікація фінансових інструментів відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства. Необхідно відзначити, що одним із головних принципів формування фінансової звітності є превалювання сутності над формою. Даний принцип визначає класифікацію фінансових інструментів та порядок відображення в балансі.

2. Розкриті питання правового регулювання обліку фінансових інструментів підприємства. Встановлено, що фундаментом здійснення всіх видів операцій є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Він визначає правові принципи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні. Відповідно до даного закону підприємство самостійно визначає облікову політику, де відображає основні засади ведення обліку відповідних об'єктів.

3. Дослідження основних положень облікових політик підприємств України дозволили встановити, що організації обліку операцій з фінансовими інструментами приділено досить мало уваги. В Положеннях про облікову політику наводиться досить малий (а то і взагалі відсутній) перелік елементів стосовно обліку та відображення в бухгалтерському обліку фінансових інструментів. Щоб не виникало недоліків в частині облікової оцінки фінансових інструментів, необхідно в обліковій політиці передбачити

розкриття повної інформації про порядок віднесення активів, зобов'язань до тих чи інших фінансових інструментів, а також навести детальну інформацію щодо їх оцінки та визнання в бухгалтерському обліку. В роботі уточнена інформація яка має бути відображені в Наказі про облікову політику підприємства.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТОВ «Гейзер Центр»

2.1. Первинний облік фінансових інструментів підприємства

Досліджуване підприємство – Товариство з обмеженої відповідальністю «Гейзер центр» це торговельне підприємство яке займається реалізацією залізних виробів, водопроводним та опалювальним устаткуванням.

Основним документом, що регулює діяльність досліджуваного підприємства, є Статут підприємства. За даними фінансової звітності можна простежити, що основними фінансовими інструментами досліджуваного підприємства є :

- гршові кошти та їх еквіваленти;
- дебіторська заборгованість, що не призначена для продажу;
- кредиторська заборгованість підприємства;
- акції, які надають право підприємству отримувати частину чистого прибутку акціонерного товариства.

Всі ці фінансові інструменти є на підприємстві та ТОВ «Гейзер центр» здійснює операції з даним фінансовими інструментами. Динаміку зміни фінансових інструментів за 2014р - 2018р. можна побачити в Пояснювальній записці (Додаток Б).

Згідно з нормами вітчизняного законодавства, підставою для визнання об'єкта в обліку є оформлений первинний документ. Тому, доцільно розглянути первинну документацію, яка формується на підприємстві та фіксує здійснення господарських операцій ТОВ «Гейзер центр» з фінансовими інструментами.

Необхідно відзначити, що на досліджуваному підприємстві облік готівкових розрахунків здійснюється через касовий апарат касиром, який виконує вимоги Положення про касові операції та керується Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [8]. Відповідно до

Положення про касові операції керівництво підприємства відповідає за належне облаштування каси та надійне зберігання грошових коштів.

Відповідно до Положення про касові операції, ТОВ «Гейзер центр» здійснює операції з грошовими коштами використовуючи наступні первинні документи (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Первинний облік операцій з грошовими коштами ТОВ «Гейзер центр»

№	Назва первинного документа	Яким чином використовується на підприємстві
1	КО-1 Прибутковий касовий ордер	Підприємство приймає готівку до каси за допомогою даного документа
2	КО -2 Видатковий касовий ордер	За допомогою даного документа здійснюється видача грошових коштів з каси
3	КО-3 Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів	Даний журнал підприємство веде окремо за прибутковими та видатковими операціями
4	КО-3а Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів	В журналі фіксуються прибуткові та видаткові документи
5	КО-4 Касова книга	В даному документі здійснюється облік наявності та руху готівки в касі
6	Платіжне доручення	Дозволяє перераховувати грошові кошти на банківський рахунок, а також на розрахунковий рахунок контрагента
7	Платіжна вимога доручення	Дозволяє як зарахувати так і отримати кошти з банківського рахунку
8	Виписка банку	Дозволяє оцінити рух грошових коштів на банківському рахунку
9	Заява на переказ грошей готівкою	Надає право на перерахування грошових коштів контрагенту
10	Меморіальний ордер	складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій відповідно до чинного законодавства
11	Грошовий чек	Це розрахунковий документ, що містить письмове доручення власника рахунку установі банку, в якій відкрито його поточний рахунок, про видачу вказаної в ньому суми і особи, готівки в межах залишку коштів на поточному рахунку

Джерело: [розроблено автором]

Загальну схему бухгалтерського обліку касових операцій ТОВ «Гейзер центр» можна представити наступним чином (рис. 2.1)

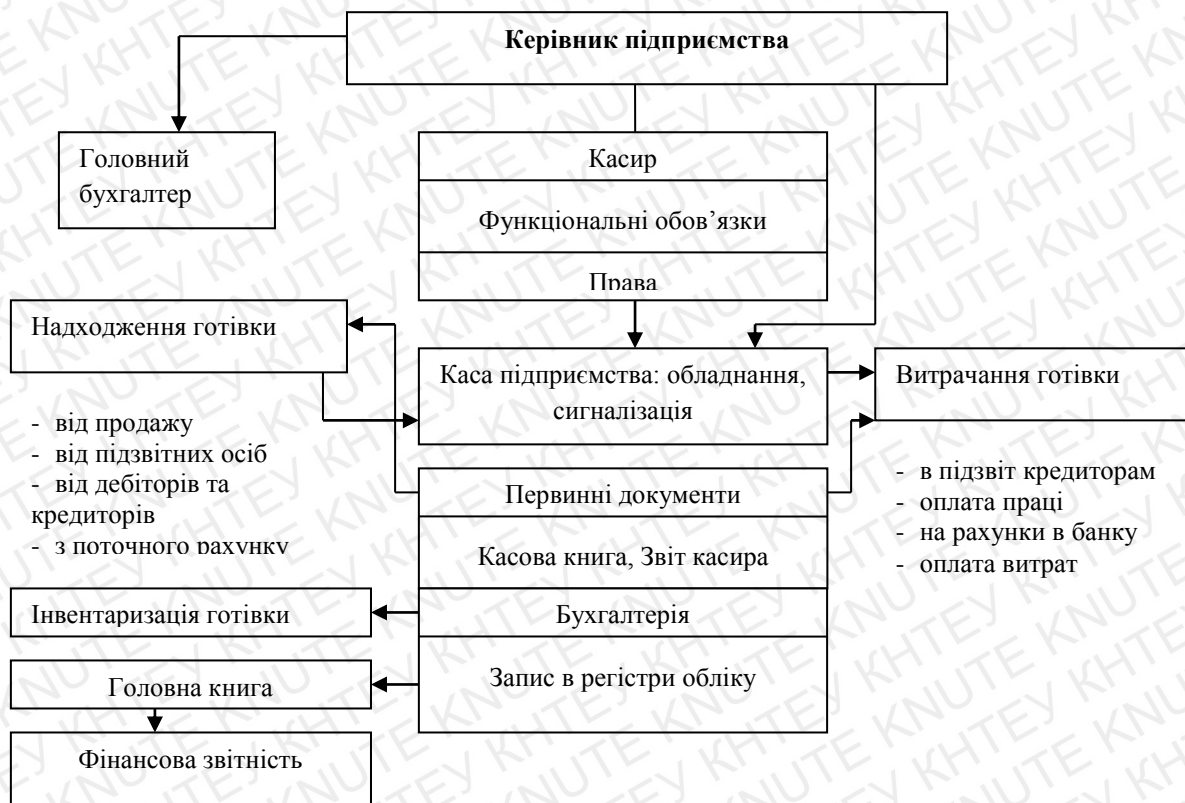

Рис. 2.1. Загальна схема бухгалтерського обліку касових операцій

Джерело: [розроблено автором]

Враховуючи специфіку діяльності досліджуваного підприємства зобразимо облікове документування дебіторської заборгованості (табл. 2.1).

Велику частину також займають договори відповідального зберігання. Через них відбувається надання товарного кредиту іншим підприємства, та надання стендів для різноманітних виставок. Партнеру видають товар на відповідальне зберігання (що оформлюється актом). Згодом, для оптової реалізації товару, оформлюється повернення товару з відповідального зберігання (актом) і реалізація товару підприємству партнеру на умовах подальшої оплати.

В робочому плані рахунків ТОВ «Гейзер центр» (Додаток Д) розкрита деталізація рахунків на яких відображаються фінансові інструменти загалом та дебіторська заборгованість зокрема. На досліджуваному підприємстві дебіторська заборгованість займає значну питому вагу (Додаток Б), тому

доцільно згрупувати перелік форм первинних документів та облікових реєстрів відповідно до видів дебіторської заборгованості (Додаток Г).

Таблиця 2.2

Облікове документування дебіторської заборгованості ТОВ «Гейзер центр»

Виникнення заборгованості	
361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями"	362 "Розрахунки з іноземними покупцями"
Накладні, рахунки-фактури, акти прийнятих робіт, послуг, податкові накладні, договір про реалізацію продукції, надання послуг або виконання робіт, розпорядження відділу продажу послуг, приймально-здавальницькі акти, замовлення на відповідну послугу.	Комерційні документи (рахунки-фактури - invoice), платіжні документи на перерахування сум митних платежів та інших податків на рахунки митних установ, розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць
Погашення заборгованості	
Виписки банку, прибуткові касові ордери, платіжні доручення	Виписки банку
372 "Розрахунки з підзвітними особами"	

Розпорядчий документ керівника (наказ) про направлення у відрядження
 Видатковий касовий ордер
 Звіт про використання коштів, наданих на відрядження, та додаток до звіту, розрахункові документи, що підтверджують витрати на відрядження Прибутковий касовий ордер

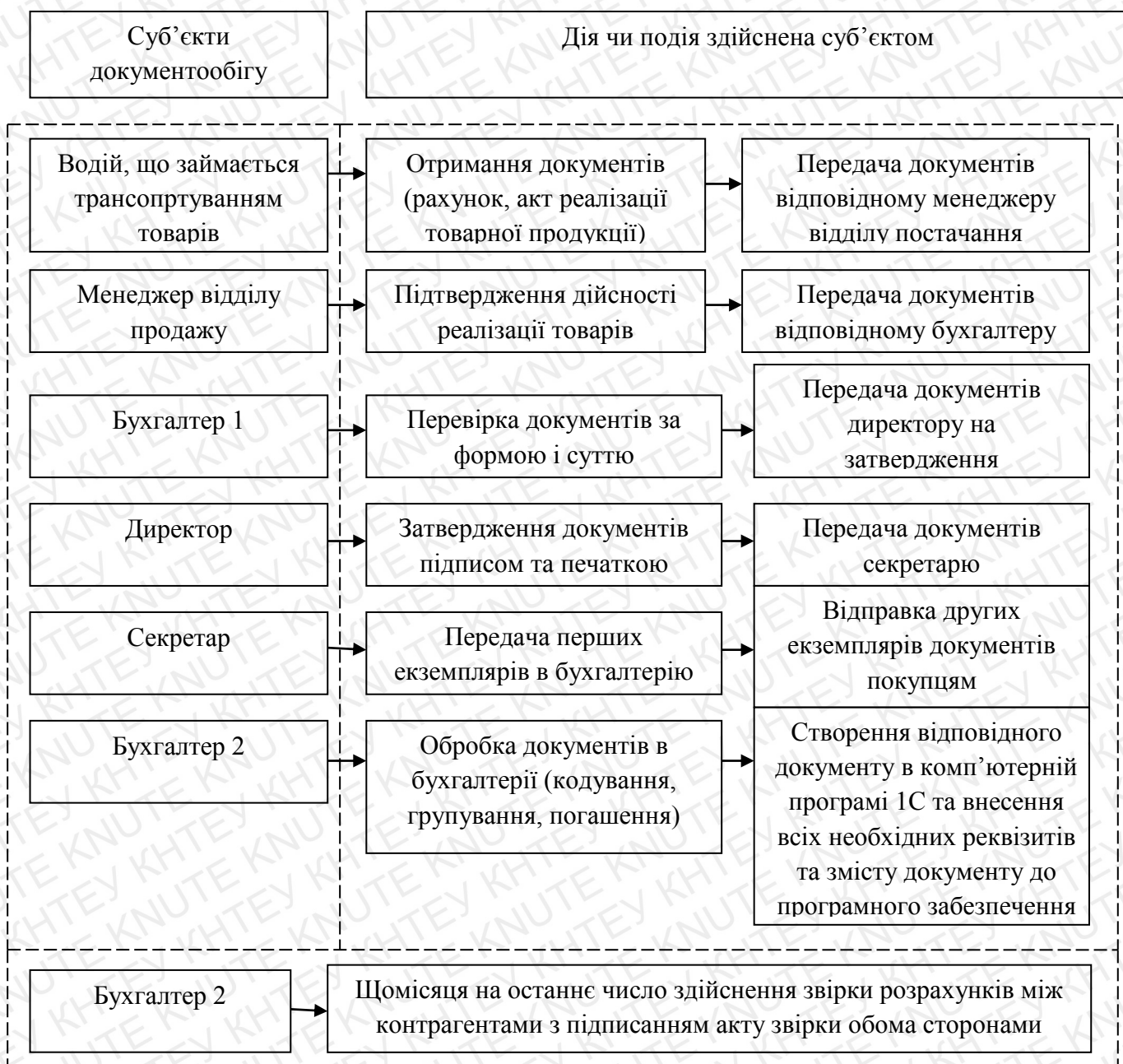
Джерело: [розроблено автором]

Велику частину також займають договори відповідального зберігання. Через них відбувається надання товарного кредиту іншим підприємства, та надання стендів для різноманітних виставок. Партнеру видають товар на відповідальне зберігання (що оформлюється актом). Згодом, для оптової реалізації товару, оформлюється повернення товару з відповідального зберігання (актом) і реалізація товару підприємству партнеру на умовах подальшої оплати.

В робочому плані рахунків ТОВ «Гейзер центр» (Додаток Д) розкрита деталізація рахунків на яких відображаються фінансові інструменти загалом та дебіторська заборгованість зокрема. На досліджуваному підприємстві дебіторська заборгованість займає значну питому вагу (Додаток Б), тому

доцільно згрупувати перелік форм первинних документів та облікових реєстрів відповідно до видів дебіторської заборгованості (Додаток Г).

Рис. 2.2. Модель організації документообігу та первинного обліку документів згідно Наказу про облікову політику ТОВ «Гейзер центр»

Джерело: [розроблено автором]

Досліджувне підприємство веде облік та формує первинні документи автоматизовано з використанням програми «1С: Підприємство 8.0». Разом з тим, проведені дослідження дозволили встановити, що на ТОВ «Гейзер центр» відсутній графік документообороту. Тому, з метою покращення порядку формування облікових документів, вчасності їх заповнення та посилення контролю за їх формуванням та передачею до відповідних структурних підрозділів, в роботі запропонований графік документообороту (Додаток Е).

З метою недопущення утворення фіктивної дебіторської заборгованості за розрахунками з постачальниками, ТОВ «Гейзер центр» необхідно чітко організувати процес документообігу, облікового процесу, а також внутрішнього контролю за ними. Враховуючи специфіку діяльності базової установи, в роботі запропоновано модель організації документообігу та первинного обліку документів згідно Наказу про облікову політику на ТОВ «Гейзер центр» (Додаток В).

Відповідно до запропонованої моделі, перший етап визначається обліковою обробкою первинної документації безпосередньо на місці обліку. Працівники бухгалтерської служби мають зобов'язання здійснювати наступні процедури:

- 1) отримання первинного документу відповідальною особою - менеджером;
- 2) оформлення обов'язкових реквізитів документу (дата, підписи відповідальних осіб та печатка);
- 3) надходження документу до відділу бухгалтерії;
- 4) здійснення формальної перевірки первинного документу;
- 5) обробка документу (кодування, таксування, групування);
- 6) облікове погашення документу;

Отже, можна відзначити, що у досліджуваного підприємства, яке здійснює основну та фінансову діяльність виникають наступні фінансові інструменти: грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторська та кредиторська заборгованість. В роботі розкрити первинний облік операцій підприємства з

фінансовими інструментами, а також надані рекомендації з удосконалення процесу документообігу на ТОВ «Гейзер центр».

2.2 Фінансовий облік та оцінка фінансових інструментів підприємства

Відповідно до Статуту ТОВ «Гейзер центр» (Додаток Ж), товариство веде оперативний, бухгалтерський та статистичний облік та формує звітність в порядку, який визначений законодавством України, несе відповідальність за його достовірність.

Документальному оформленню товарних операцій передують укладання договорів. Договір поставки (купівлі-продажу) є основним правовим документом, який визначає права й обов'язки досліджуваного підприємства та контрагентів. Серед основних його реквізитів є найменування сторін, найменування та кількість товарів, сума, строки постачання, умови прийому, порядок розрахунку, відповідальність сторін за порушення договірних обов'язків тощо.

Одним із основних принципів організації бухгалтерського обліку ТОВ «Гейзер центр» є звітність матеріально-відповідальних осіб в установлені строки та ведення аналітичного обліку товарно-матеріальних цінностей в бухгалтерії та в місцях їх зберігання.

Надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів відбувається внаслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і відображається за звітний період у звіті про рух грошових коштів.

У процесі господарської діяльності ТОВ «Гейзер центр» вступає у грошові відносини з контрагентами, членами трудового колективу, фіскальними органами, фінансово-кредитними установами, різними юридичними і фізичними особами.

Облік грошових коштів на ТОВ «Гейзер центр» ведеться на рахунках третього класу 301 «Готівка в національній валюті», 302 «Готівка в іноземній валюті»

Облік іноземної валюти, яка знаходиться на рахунках в установах банків, ведуть підприємства на активному грошовому рахунку 31 «Рахунки в банках». До нього відкривають такі субрахунки: 311 «Поточні рахунки в національній валюті», 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті», 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті», 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті».

Облік грошових документів та коштів в дорозі відображається на відповідних субрахунках до рахунку 33 «Інші кошти».

Бухгалтерський облік реалізації товарів повинен забезпечити одержання інформації про виторг і чистий дохід від реалізації товарів, собівартості реалізації, сукупного прибутку (збитку).

Наведемо приклади обліку реалізації водопровідного устаткування за грошові кошти відповідно до договору купівлі-продажу (табл. 2.3). ТОВ «Гейзер центр» реалізувало водопровідне устаткування за безготівковим розрахунком на суму 72 000 грн. з урахуванням ПДВ. Собівартість реалізації, складає 52 000 грн.

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів за реалізовану продукцію ТОВ «Гейзер центр»

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума
	Д-т	К-т	
1. Визнаний дохід від реалізації водопровідного устаткування	361	702	72000,0
2. Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	702	641	12000,0
3. Відображена собівартість водопровідного устаткування	902	281	52000
4. Отримана оплата від покупця за товар	311	361	72000

Джерело:[розроблено автором]

Право власності виникає з моменту передачі товарів, а сума визнаного доходу від реалізації залізобетонних виробів з урахуванням ПДВ відображається по кредиту субрахунку 702 "Доход від реалізації товарів".

Чистий дохід від реалізації товарів розраховується шляхом відрахування ПДВ з виторгу. Собівартість реалізованих товарів відображається по дебету субрахунку 902 "Собівартість реалізованих товарів".

В договірній документації ТОВ «Гейзер центр» може вказати, що реалізація водопровідного чи опалювального устаткування може здійснюватись за попередньою оплатою. В даному випадку, кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів матиме наступний вигляд (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів за реалізовану продукцію (попередня оплата за товар) ТОВ «Гейзер центр»

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума
	Д-т	К-т	
1. Отримана від покупця попередня оплата за водопровідне устаткування	311	681	72000,0
2. Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	643	641	12000,0
3. Визнаний дохід від реалізації водопровідне устаткування	361	702	72000,0
4. Раніше отримана попередня оплата покупця закривається в рахунок виконаних зобов'язань з продажу водопровідного устаткування	681	361	72000,0
5. Відображена сума ПДВ без включення в податкові зобов'язання	702	643	12000,0
6. Відображена собівартість водопровідного устаткування	902	281	52000

Джерело:[розроблено автором]

Облік розрахунків з різними дебіторами і кредиторами здійснюється в Журналі 3 та відомостях аналітичного обліку 3.1 -3.6.

Розрахункові операції, операції з визнання і погашення довгострокових і поточних зобов'язань відображаються у Журналі 3 за кредитом рахунків 18, 34, 36, 37, 38, 51, 62, 63, 68 (розділ I), 17, 52, 53, 54, 55, 61, 64, 67, 69 (розділ II).

Записи в цьому Журналі здійснюються на підставі підсумкових даних відомостей 3.1 -3.6 та первинних документів.

У журналі 3 (стовпчик 5) відображують надходження коштів за реалізовану продукцію, роботи (послуги) за кредитом рахунка 36 Розрахунки з покупцями та замовниками» у кореспонденції з дебетом рахунків (рядки 6-17), на які зараховано кошти.

Відомості аналітичного обліку як складова частина Журналу 3 на ТОВ «Гейзер центр» ведуться окремо за операціями на рахунках 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками», 37 «Розрахунки з різними дебіторами», 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», 64 «Розрахунки за податками і платежами», 68 «Розрахунки за іншими операціями», 34 «Короткострокові векселі одержані», 51 «Довгострокові векселі видані», 182 «Довгострокові векселі одержані», 62 «Короткострокові векселі видані».

Як зазначалось, ТОВ «Гейзер центр» здійснює облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», ТОВ «Гейзер центр» первісно оцінює за фактичною собівартістю яка складається із справедливої вартості активів та зобов'язань. Так, грошові кошти відображаються за номінальною вартістю, дебіторську заборгованість за чистою вартістю реалізації. Кореспонденція рахунків з обліку поточної дебіторської заборгованості зображена в Додатку

Необхідно відзначити, що ТОВ «Гейзер центр» має як довгострокові так і поточні зобов'язання, які також відносяться до фінансових інструментів. Відповідно до чинного законодавства [9, 10] та облікової політики підприємства, довгострокові зобов'язання оцінюються в та відображаються в обліку за їх теперішньою вартістю, а поточні зобов'язання за справедливою вартістю.

Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення, відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю фінансових інструментів. Різниця між собівартістю та вартістю погашення фінансових інструментів (дисконт або премія при придбанні)

амортизується інвестором протягом періоду з дати придбання до дати їх погашення за методом ефективної ставки відсотка. Загалом, доцільно в табличній формі зобразити порядок оцінки та визнання фінансових інвестицій ТОВ «Гейзер центр» (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Порядок визнання, оцінювання та обліку доходів від фінансових інвестицій

№	Вид доходу	Порядок визнання та розподілу доходу за звітний період	Метод оцінки доходу	Рахунки Плану рахунків
1	2	3	4	5
1	Дохід від участі в капіталі: -асоційованих та спільних підприємств, дочірніх підприємств	Призначається на дату складання балансу на підставі звіту інвестованих підприємств	Оцінюється в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню інвестором	721 «Дохід від інвестиції в асоційовані підприємства»
				722 «Дохід від спільної діяльності»
				723 «Дохід від інвестицій в дочірні підприємства»
2	Дивіденди	Визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату		731 «Дивіденди одержані»
3	Проценти	Визнаються в тому періоді до якого вони належать		732 «Відсотки одержані»
4	Дисконт	Розподіляється за методом ефективної ставки дисконта		733 «Інші доходи від фінансових операцій»
5	Роялті	Визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом інвестиційної угоди	733 «Інші доходи від фінансових операцій»	
6	Дохід від зростання вартості	Визнається у період переоцінки або реалізації фінансових інвестицій	741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»	

Джерело:[розроблено автором]

Як зазначають окремі науковці, дослідження основних положень облікових політик підприємств України дозволили встановити, що організації обліку операцій з фінансовими інструментами приділено досить мало уваги, в Положеннях про облікову політику наводиться досить малий (а то і взагалі

відсутній) перелік елементів стосовно обліку та відображення в бухгалтерському обліку фінансових інструментів [7].

На нашу думку, щоб не виникало недоліків в частині облікової оцінки фінансових інструментів, необхідно в обліковій політиці передбачити розкриття повної інформації про порядок віднесення активів, зобов'язань до тих чи інших фінансових інструментів, а також навести детальну інформацію щодо їх оцінки та визнання в бухгалтерському обліку.

При організації обліку, в Наказі про облікову політику підприємства необхідно вказати порядок віднесення активів до поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, тобто короткострокових фінансових інвестицій, які вільно конвертуються в найліквідніші активи. Даний розподіл не врегульований чинною нормативно-правовою базою, тому підприємства мають самостійно ці питання розкривати у внутрішніх положеннях. Також, в обліковій політиці підприємства необхідно передбачити порядок переведення окремих активів які віднесені до поточних фінансових інвестицій (наприклад фінансових векселів, строк погашення яких є від трьох місяців до року) до еквівалентів грошових коштів з урахуванням ступеня ризику погашення зобов'язань за борговим цінним папером.

Щодо довгострокових фінансових інструментів, в обліковій політиці підприємства має бути розкрита наступна інформація:

- первісна оцінка;
- методи оцінки фінансових інвестицій;
- методи амортизації (дисконту, премії) за фінансовим інструментом;
- порядок визначення амортизованої собівартості.

Загалом, елементи облікової політики ТОВ «Гейзер центр» в частині обліку операцій з фінансовими інструментами мають мати детальну інформацію щодо класифікації, порядку віднесення на відповідні рахунки бухгалтерського обліку, визнання та оцінки фінансових інструментів.

2.3. Оцінювання та облік фінансових інструментів в управлінні підприємством

Цілком зрозуміло, що господарська діяльність ТОВ «Гейзер центр» залежить від достовірності та оперативності обліку. Практика показує, що перед досліджуваним підприємством виникають деякі облікові проблеми стосовно руху та наявності фінансових інструментів. Це потребує побудови належної системи бухгалтерського обліку фінансових інструментів, яка передбачає правильність здійснення та відображення всіх етапів їх руху, починаючи з нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизації інформації в регістрах і завершуючи складанням звітності.

Проведені дослідження дозволили встановити, що доцільно в обліковій політиці ТОВ «Гейзер центр» розкрити наступні положення:

1. уточнити складові фінансових інструментів;
2. розкрити порядок визнання та припинення умов визнання фінансових інструментів підприємства;
3. відобразити на яких рахунках обліковуються фінансові інструменти;
4. розкрити порядок здійснення інвентаризації фінансових інструментів підприємства;
5. визначити порядок відображення операцій з фінансовими інструментами у фінансовій звітності компанії.

Якщо підприємство більш детально пропише в обліковій політиці дані складові, ТОВ «Гейзер центр» забезпечить необхідну інформаційну основу управління прибутком підприємства.

Загалом, здійснюючи операції з фінансовими інструментами, ТОВ «Гейзер центр» має контролювати грошові потоки, адже в процесі здійснення господарської діяльності можуть виникнути наступні ситуації:

- 1) виплати за фінансовими інструментами можуть перевищувати грошові надходження. Це в свою чергу призводить до виникнення дефіциту грошових коштів, результатом чого є:
  - затримка у виплаті заробітної плати працівникам підприємства;
  - збільшення заборгованості по отриманих кредитах;
  - зниження ліквідності підприємства.
- 2) надходження, що перевищують виплати, можуть призвести до надлишкових коштів, та неефективного їх використання.
- 3) збалансованість грошових потоків, добре характеризує господарську діяльність підприємства та позитивно впливає на його фінансовий стан.

На нашу думку, ТОВ «Гейзер центр» доцільно застосовувати систему бюджетування на підприємстві. Формування бюджетів грошових потоків підприємства, бюджетів інвестиційних вкладень дозволить досліджуваному підприємству здійснювати ефективне планування та забезпечувати здійснення ефективного контролю за ефективним витрачанням грошових коштів.

Також досліджуваному підприємству на початку кожного місяця доцільно було б формувати Звіт за попередній місяць про надходження і використання грошових коштів та порівнювати його з нормативними (плановими) показниками. Така система контролю, на наш погляд, є перспективною і вона значно вплине на підвищення ефективності усього процесу управління діяльністю підприємства.

Згідно проведених досліджень, для покращення ефективного управління грошовими потоками, пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Гейзер центр», а саме створювати окремі щомісячні аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Приклад аналітичної відомості з обліку грошових коштів на ТОВ «Гейзер центр» наведена в Додатку

Кожна аналітична відомість надасть змогу керівникові наглядно бачити надходження і витрачання коштів в касі і на поточному рахунку, мету, суми і контрагентів.

Інформація з даних відомостей може використовуватися для складання платіжного календарю, допоможе проаналізувати строки надходження більшої частини сум коштів і їх витрачання, у прийнятті рішень, покращить ефективність та дієвість управління, підвищить прозорість та якість бухгалтерського обліку.

Рис. 2.3. Напрями удосконалення обліку операцій з грошовими коштами та їх еквівалентами ТОВ «Гейзер центр»

Джерело: {розроблено автором}

Запропонована відомість буде складатися на підставі первинних та зведених документів щодо обліку грошових коштів. Тому правдивість цієї інформації буде залежати від правильності організації та ведення обліку грошових коштів.

Отже, підводячи підсумок викладеному матеріалу, необхідно відзначити, що ТОВ «Гейзер центр» здійснює фінансовий облік фінансових інструментів

відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, разом з тим, система управлінського обліку потребує удосконалень. В роботі ми надали рекомендації з удосконалення облікової політики в частині обліку фінансових інструментів, запропонували внутрішню звітність з обліку грошових коштів, впровадження в практичну діяльність ТОВ «Гейзер центр» якої дозволить покращити систему управління грошовими потоками досліджуваного підприємства.

Висновки за розділом 2

1. Досліджуване підприємство – Товариство з обмеженої відповідальністю «Гейзер центр» це торговельне підприємство яке займається реалізацією залізних виробів, водопроводним та опалювальним устаткуванням. Основним документом, що регулює діяльність досліджуваного підприємства, є Статут підприємства. В роботі розкрита первинна документація, яка формується на підприємстві та фіксує здійснення господарських операцій ТОВ «Гейзер центр» з фінансовими інструментами.

2. В робочому плані рахунків ТОВ «Гейзер центр» розкрита деталізація рахунків на яких відображаються фінансові інструменти загалом та дебіторська заборгованість зокрема. На досліджуваному підприємстві дебіторська заборгованість займає значну питому вагу, тому в роботі згрупований перелік форм первинних документів та облікових регістрів відповідно до видів дебіторської заборгованості.

3. Досліджувне підприємство веде облік та формує первинні документи автоматизовано з використанням програми «1С: Підприємство 8.0». Разом з тим, проведені дослідження дозволили встановити, що на ТОВ «Гейзер центр» відсутній графік документообороту. Тому, з метою покращення порядку формування облікових документів, вчасності їх заповнення та посилення контролю за їх формуванням та передачею до відповідних структурних підрозділів, в роботі запропонований графік документообороту.

4. З метою недопущення утворення фіктивної дебіторської заборгованості за розрахунками з постачальниками, ТОВ «Гейзер центр» необхідно чітко організувати процес документообігу, облікового процесу, а також внутрішнього контролю за ними. Враховуючи специфіку діяльності базової установи, в роботі запропоновано модель організації документообігу та первинного обліку документів згідно Наказу про облікову політику на ТОВ «Гейзер центр».

5. Для покращення ефективного управління грошовими потоками, пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Гейзер центр», а саме створювати окремі щомісячні аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Приклад аналітичної відомості з обліку грошових коштів на ТОВ «Гейзер центр» наведена в Додатку 3.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ТОВ «Гейзер центр»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку фінансових інструментів ТОВ «Гейзер центр»

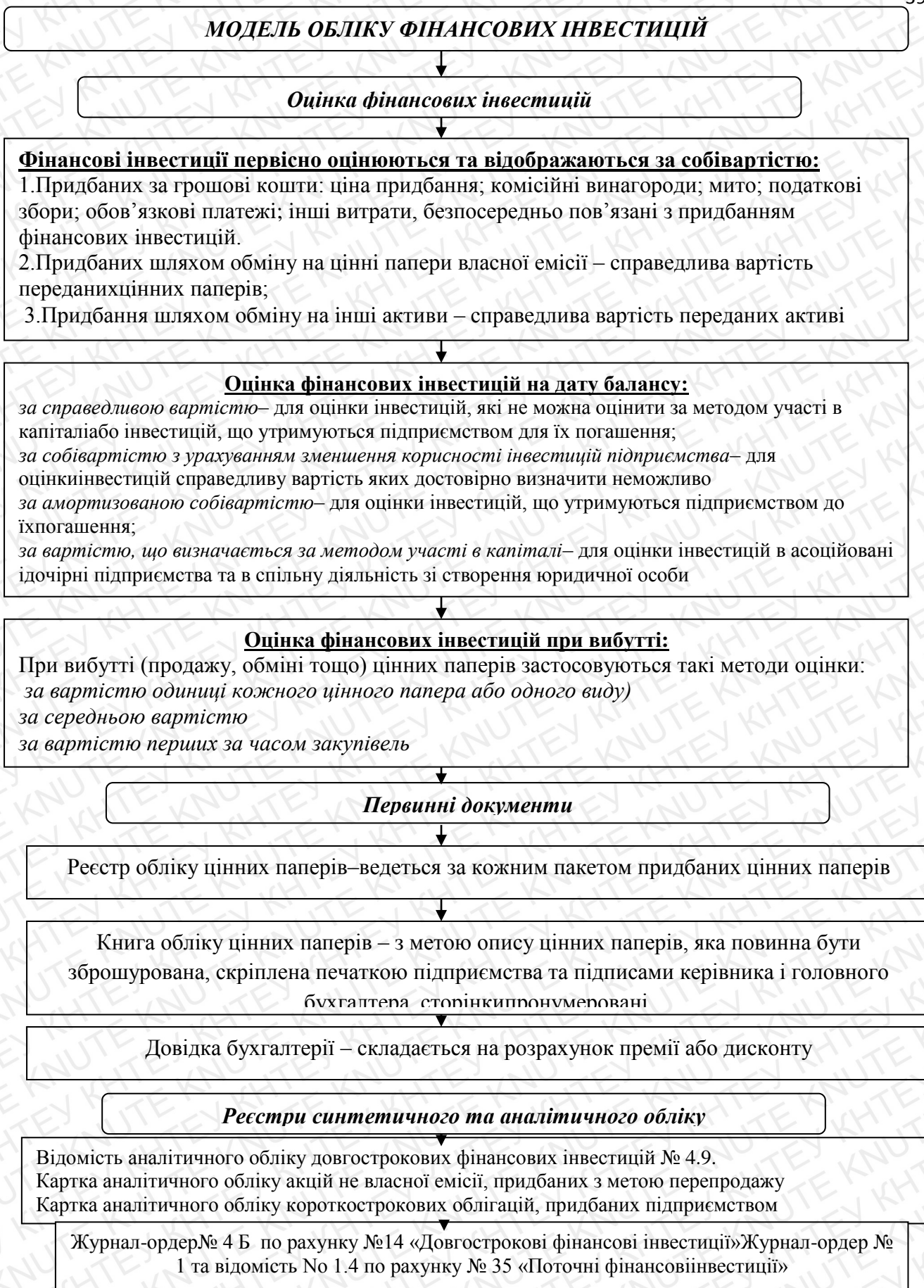
На базі здійснених досліджень фінансової та управлінської звітності ТОВ «Гейзер центр», встановлено помилки в обліковому відображенні фінансових інструментів в частині класифікації фінансових інструментів. Наслідками помилок при обліковій класифікації фінансових інструментів є невірне застосування методів їх оцінки та необ'єктивне відображення фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку.

За рахунок цього, виникають ситуації, коли підприємство не в повному обсязі розкриває облікову інформацію про фінансові інструменти, відбуваються перекручення даних фінансової звітності та зниження обліково-аналітичного забезпечення в цілому.

З метою дотримання основних методичних засад обліку фінансових інвестицій які прописані в нормативно-правових актах господарюючих суб'єктів в частині оцінки, документального забезпечення, відображення на регістрах бухгалтерського обліку запропонована до впровадження на ТОВ «Гейзер-центр» модель обліку фінансових інвестицій (рис. 3.1).

Дана модель наочно відображає порядок відображення операцій з фінансовими інвестиціями в обліку та звітності підприємства та дозволяє посилити систему контролю за правильністю облікового відображення операцій з фінансовими інвестиціями.

Необхідно відзначити, що в структурі необоротних активів ТОВ «Гейзер-центр» є довгострокові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств. Так, в 2018 році сума даних інвестицій складала 137 тис.грн.

Рис. 3.1 Інформаційна модель обліку фінансових інвестицій

Джерело: [розроблено автором на базі даних [24,25,26,27,28]]

Для обліку довгострокових фінансових інвестицій Планом рахунків передбачено застосування рахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», до якого рекомендовано відкривати наступні аналітичні рахунки Інструкцією щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, зокрема: 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»; 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»; 143 «Інвестиції непов'язаним сторонам».

На нашу думку, з метою більш повного відображення корпоративних та боргових фінансових інвестицій (які відносяться до фінансових інструментів) доцільно удосконалити систему рахунків другого та третього порядку з обліку довгострокових фінансових інвестицій та представити аналітичні рахунки у наступному вигляді: (табл. 3.1).

Довгострокові фінансові інвестиції

Таблиця 3.1

Рах. 141 «Корпоративні фінансові інвестиції за методом обліку участі в капіталі»;
141.1 «Пайові цінні папери за методом обліку участі в капіталі»;
141.11 «Пайові цінні папери за методом обліку участі в капіталі в асоційовані підприємства»;
41.12 «Пайові цінні папери за методом обліку участі в капіталі в дочірні підприємства»;
141.13 «Пайові цінні папери за методом обліку участі в капіталі в спільнудіяльність»;
141.2 «Інші корпоративні фінансові інвестиції за методом обліку участі в капіталі»;
Рах. 142 «Інші корпоративні фінансові інвестиції»
Рах. 143 «Боргові цінні папери»
143.1 «Облігації»
143.2 «Ощадні сертифікати».

Джерело: [розроблено автором]

Дані аналітичні рахунки дозволять удосконалити облікову інформацію шляхом її систематизації та уточнення. Підприємство зможе формувати внутрішню управлінську звітність в якій більш детально буде розкриватись інформація про корпоративні фінансові інвестиції.

З метою удосконалення порядку відображення фінансових інвестицій в бухгалтерському обліку та узагальненні облікової інформації у фінансовій звітності ТОВ «Гейзер центр» пропонуємо розширити інформацію яка наводиться в Балансі («Звіті про фінансовий стан підприємства») щодо довгострокових фінансових інвестицій в частині поділу останніх на боргові та корпоративні зважаючи на особливості обліку та оцінки даних фінансових інструментів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Фрагмент вдосконаленої форми №1 Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Довгострокові фінансові інвестиції :	Код рядка
1. Корпоративні фінансові інвестиції: (1031+1034)	1030
1.1 які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (1032-1033)	1031
1.1.1 частка в активах	1032
1.1.2 частка в зобов'язаннях	1033
1.2 інші фінансові інвестиції в корпоративні права	1034
2. Боргові фінансові інвестиції	1035

Джерело: [розроблено автором]

Тобто, відповідно до даної пропозиції, ТОВ «Гейзер центр» має відображати окремо боргові та корпоративні фінансові інвестиції, поділяючи статтю корпоративні фінансові інвестиції на ті, що обліковуються за методом участі в капіталі та інші корпоративні права.

Доцільно в Балансі більш повно (розгорнуто) відображати облікову інформацію щодо корпоративних фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі: окремовідображати яка частка в активах та зобов'язаннях підприємств належить ТОВ «глобал Кредит». Дані пропозиції дозволять більш повноохарактеризувати структуру довгострокових фінансових

інвестицій, а також на базі даної інформації приймати виважені управлінські рішення.

Необхідно відзначити, що оцінивши структуру балансу ТОВ «Гейзер центр» нами визначено, що дебіторській заборгованості за товари. Роботи, послуги належить значна питома вага в структурі активів підприємства. Підприємство має звертати особливу увагу на стан розрахунків дебіторів. Адже невчасність погашення дебіторської заборгованості за продукцію, яку реалізує досліджуване підприємство негативно впливає на ліквідність активів та фінансовий стан підприємства.

На основі специфіки діяльності ТОВ «Гейзер центр», а також враховуючи інформаційні запити з боку управлінського персоналу, в роботі запропоновані форми внутрішньої звітності підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Аналітична таблиця обліку та управління дебіторською заборгованістю
ТОВ «Гейзер центр»**

Вид заборгованості	Дебіторська заборгованість									
	Всього	У т.ч. за термінами погашення, грн.			З неї прострочена					
		До 3 місяців	Від 3 до 6 місяців	від 6 до 12 місяців	Термін прострочення			Сума, грн.	Причин виникнення	Вжиті заходи
	До 3 місяців	Від 3 до 6 місяців	Від 6 до 12	До 3 місяців	Від 3 до 6 місяців	Від 6 до 12				
1. Заборгованість за наданими позиками	20 тис.		10 тис.	10 тис.				20 тис.	-	-
2. Заборгованість за розрахунками з підзвітними особами										
.....										
Всього										

Джерело: [розроблено автором]

Також для підвищення контролю та правильного управління заборгованістю вважаємо за доцільне до відповідних рахунків відкривати

рахунки третього порядку для відображення інформації за видами дебіторської заборгованості підприємства. Запропоновано скласти аналітичну таблицю дебіторської заборгованості, основою якої повинні бути терміни і виконання умов погашення (табл. 3.3).

Використання даної таблиці дозволить згрупувати дебіторську заборгованість за термінами погашення та поліпшити контрольні функції обліку. Виділення дебіторської заборгованості за термінами непогашення, дозволить підприємству володіти додатковою інформацією щодо сум простроченої заборгованості за кожним терміном розрахунків.

3.2. Удосконалення обліку фінансових інструментів за умов застосування інформаційних систем і технологій

В сучасних умовах господарювання, автоматизація бізнес-процесів загалом та бухгалтерського обліку є однією із найважливіших стадій технічного прогресу. На сьогоднішній день, на ринку програмних засобів існує безліч програм які дозволяють задовольнити вимоги користувачів серед основних з них: «Галактика», «Парус», «BEST» та «1С: Підприємство».

ТОВ «Гейзер Центр» здійснює облік фінансових інструментів автоматизовано з використанням програми «1С: Бухгалтерія 7.7».

Можливості даних інформаційних систем в частині обліку фінансових інструментів досліджені та згруповані в Додатку К.

На нашу думку, оперативність прийняття виважених управлінських рішень залежить від наявності сучасних інформаційних технологій з обліку, їх адаптованість до специфіки діяльності відповідних господарюючих суб'єктів

Ми пропонуємо удосконалити облік фінансових інструментів шляхом оновлення автоматизованої програми та використання більш нової версії «1С Бухгалтерія 8.2:». Даний програмний продукт дозволяє використовувати розгалужену систему аналітичного обліку фінансових інструментів, формувати

різну внутрішню звітність щодо виникнення та погашення фінансових зобов'язань господарюючого суб'єкта.

Раціональна організація аналітичного обліку фінансових інструментів мають важливе значення для визначення їх рівня, контролю й аналізу, а також об'єктивного відображення фінансових результатів діяльності підприємства. В таблиці 3.4 проаналізовано відмінності налаштувань аналітичного обліку конфігурацій «1С: Бухгалтерія 7.7» та «1С: Бухгалтерія 8.2»

Таблиця 3.4

Налаштування аналітичного обліку фінансових інструментів в різних конфігураціях інформаційної системи «1С: Підприємство»*

1С: Бухгалтерія 8.2	1С: Бухгалтерія 7.7
<i>Деталізація розрахунків з контрагентами</i>	
Є можливість проаналізувати заборгованість по кожній прибутковій або видатковій накладній, по кожному виданому або отриманому авансу.	Облік ведеться тільки по договорам в цілому
<i>Облік руху грошових коштів</i>	
При використанні цієї аналітики автоматично заповнюється Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів». Якщо форма 3 підприємством не надається, то облік по статтям можна відключити, що спростить роботу з касовими і банківськими документами.	Облік по статтям руху грошових коштів ведеться завжди, навіть якщо ці дані не використовуються при підготовці звітності.
<i>Додаткові реквізити довідників і документів</i>	
Для всіх документів і деяких довідників можна зберігати додаткові відомості. Значення додаткових реквізитів можна вивести в стандартні бухгалтерські звіти.	Додаткові реквізити не підтримуються.
<i>Банк і каса</i>	
<i>Різні способи оплати</i>	
Для роздрібною торгівлі підтримуються різні способи оплати. Можливий облік оплати платіжними картами, банківськими кредитами, готівкою.	Оплата платіжними картами і банківськими кредитами не підтримується.
<i>Розрахунки з підзвітними особами</i>	
Підтримуються розрахунки з підзвітними особами готівкою через касу і через банк і з використанням платіжних карт.	Розрахунки з підзвітними особами підтримуються тільки готівкою через касу.
<i>Облік грошових документів</i>	
Автоматизовані операції надходження і видачі грошових документів. Є можливість проаналізувати рух грошових документів.	Облік грошових документів не підтримується

Джерело: [розроблено автором]

В умовах ринкової економіки ТОВ «Гейзер центр» підтримує фінансові взаємовідносини з іншими підприємствами та організаціями.

Використання фінансових інструментів забезпечує мобілізацію коштів, що дає можливість фінансувати різноманітні проекти, обирати шляхи їх прибуткового розміщення, а також динамічно розпоряджатися фінансовими ресурсами відповідно до потреб господарства.

Для результативної діяльності кожному господарюючому суб'єкту потрібна інформація про економічних партнерів. Саме тому виникає підвищена увага до інформації про фінансові активи з позиції інвестиційної привабливості та аналізу ринків. Зараз все більш акількість підприємств впроваджує інформаційну систему «1С: Підприємство» на платформі 8.2. Варіантів побудови аналітичних звітів в конфігурації «1С: Бухгалтерія 8.2» дуже багато.

Завдяки цьому, підприємства, які використовують інформаційну систему отримують потужний аналітичний інструмент, корисний для всіх підрозділів підприємства. Наприклад, дебіторську заборгованість в конфігурації «1С: Бухгалтерія 8.2» можна проаналізувати по наступних аналітичних розрізах:

- за контрагентами-дебіторами;
- за інтервалами виникнення заборгованості;
- за договорами з контрагентами-дебіторами;
- за видами договорів;
- за замовленнями (заявками);
- за видами замовлень (заявок);
- за типами контрагентів (у розрізі тих типів класифікацій, які прийняті на підприємстві);
- за менеджерами, які відвантажували продукцію (товари, послуги) контрагентів-дебіторів;
- за підрозділами підприємства.

На основі звітів можна зробити аналіз ймовірності повернення заборгованості. Такий аналіз дасть можливість виявити, з якими контрагентами необхідно попрацювати, а яку заборгованість краще просто списати. Важливою

для аналізу дебіторської заборгованості є інформація у розрізі договорів і замовлень (заявок). В системі є можливість отримати таку інформацію із різних видів звітів.

Ще однією перевагою впровадження конфігурації «1С: Бухгалтерія 8.2» є те, що оцінка дебіторської заборгованості за амортизованою вартістю з використанням ефективної ставки відсотка може бути також автоматизована за рахунок модуля «Облік фінансових активів для України». Даний модуль не є самостійним програмним продуктом і для його роботи необхідна наявність встановленої конфігурації «1С: Бухгалтерія» на платформі «1С:Підприємство 8.2». Основні функціональні можливості модуля:

- автоматизація ведення бухгалтерського обліку фінансових вкладень;
- класифікація цінних паперів за видами: акції, облігації, векселі та ін. і за методами утримання: за методом участі в капіталі, кредити і дебіторська заборгованість, утримувані до погашення, утримувані для продажу з переоцінкою через прибуток, утримувані для продажу з переоцінкою через капітал, амортизація за ефективною ставкою відсотка;
- операції з придбання та реалізації ;
- автоматичний розрахунок поточних операцій з активами: переоцінка, нарахування купонного доходу за облігаціями, розрахунок і нарахування амортизації за ефективною ставкою відсотка;–гнучке налаштування рахунків обліку інвестицій, що дозволяє користувачеві самостійно визначати рахунки обліку цінних паперів і налаштовувати їх для автоматичного формування проводок в документах.

Таким чином, даний модуль дає можливість автоматизувати облік не тільки дебіторської заборгованості таким чином, як це необхідно підприємству, а і фінансових інструментів загалом. Він дозволить вести облік дебіторської заборгованості відповідно до принципу обачності, що забезпечить об'єктивне відображення показників у фінансовій звітності.

Використання конфігурації «1С: Бухгалтерія 8.2» дозволить значно підвищити ефективність обліку фінансових активів, зокрема:

-знизити помилки в розрахунках, так як багато розрахунків автоматизовані;

-підвищити ефект своєчасності контрольних операцій (так як багато контрольних операцій можуть проводитись також автоматизовано);

-спростити зведення даних у форми звітності та формування форм звітності;-полегшити транспортування документів між підрозділами, внутрішніми і зовнішніми користувачами;-дозволить отримати більш точну та достовірну інформацію про фінансові активи без додаткових затрат часу та облікових робіт.

Отже, оперативна інформація про фінансові інструменти ТОВ «Гейзер центр», отримана за допомогою інформаційної системи, надасть можливість динамічно розпоряджатися фінансовими ресурсами відповідно до потреб господарства.

Висновки за розділом 3

1. На базі здійснених досліджень фінансової та управлінської звітності ТОВ «Гейзер центр», встановлено помилки в обліковому відображенні фінансових інструментів в частині класифікації фінансових інструментів. Наслідками помилок при обліковій класифікації фінансових інструментів є невірне застосування методів їх оцінки та необ'єктивне відображення фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку.

2. З метою дотримання основних методичних засад обліку фінансових інвестиційякі прописані в нормативно-правових актах господарюючих суб'єктів в частині оцінки, документального забезпечення, відображення на регістрах бухгалтерського обліку запропонована до впровадження на ТОВ «Гейзер-центр» Модель обліку фінансових інвестицій. Дана модель наочно відображає порядок відображення операцій з фінансовими нвестиціями в обліку та звітності підприємства та дозволяє посилити систему контролю за правильністю облікового відображення операційз фінансовими інвестиціями.

3. В роботі запропоновані аналітичні рахунки другого та третього порядку до субрахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» використання яких дозволить удосконалити облікову інформацію, а також підприємство зможе формувати внутрішню управлінську звітність в якій більш детально буде розкриватись інформація про корпоративні фінансові інвестиції.

4. З метою удосконалення порядку відображення фінансових інвестицій в бухгалтерському обліку та узагальненні облікової інформації у фінансовій звітності ТОВ «Гейзер центр» в роботі запропоновано розширити інформацію яка наводиться в Балансі («Звіті про фінансовий стан підприємства) щодо довгострокових фінансових інвестицій в частині поділу останніх на боргові та корпоративні зважаючи на особливості обліку та оцінки даних фінансових інструментів. Відповідно до даної пропозиції, ТОВ «Гейзер центр» має відображати окремо боргові та корпоративні фінансові інвестиції, поділяючи статтю корпоративні фінансові інвестиції на ті, що обліковуються за методом участі в капіталі та інші корпоративні права.

5. На основі специфіки діяльності ТОВ «Гейзер центр», а також враховуючи інформаційні запити з боку управлінського персоналу, в роботі запропоновані форми внутрішньої звітності підприємства, а саме «Аналітична таблиця обліку та управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Гейзер центр», використання якої дозволить згрупувати дебіторську заборгованість за термінами погашення та поліпшити контрольні функції обліку.

6. В роботі здійснена оцінка автоматизації обліку фінансових інструментів та запропонована до впровадження оновлена версія «1С Бухгалтерія 8.2:». Даний програмний продукт дозволить використовувати розгалужену систему аналітичного обліку фінансових інструментів, формувати різну внутрішню звітність щодо виникнення та погашення фінансових зобов'язань господарюючого суб'єкта.

ВИСНОВКИ

В роботі розкриті теоретичні та практичні засади обліку фінансових інструментів підприємства та зроблені наступні висновки:

1. В роботі наведена класифікація фінансових інструментів відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства. Необхідно відзначити, що одним із головних принципів формування фінансової звітності є превалювання сутності над формою. Даний принцип визначає класифікацію фінансових інструментів та порядок відображення в балансі.

2. Розкрито питання правового регулювання обліку фінансових інструментів підприємства. Встановлено, що фундаментом здійснення всіх видів операцій є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Він визначає правові принципи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні. Відповідно до даного закону підприємство самостійно визначає облікову політику, де відображає основні засади ведення обліку відповідних об'єктів.

3. Дослідження основних положень облікових політик підприємств України дозволили встановити, що організації обліку операцій з фінансовими інструментами приділено досить мало уваги. В Положеннях про облікову політику наводиться досить малий (а то і взагалі відсутній) перелік елементів стосовно обліку та відображення в бухгалтерському обліку фінансових інструментів. Щоб не виникало недоліків в частині облікової оцінки фінансових інструментів, необхідно в обліковій політиці передбачити розкриття повної інформації про порядок віднесення активів, зобов'язань до тих чи інших фінансових інструментів, а також навести детальну інформацію щодо їх оцінки та визнання в бухгалтерському обліку. В роботі уточнена інформація яка має бути відображені в Наказі про облікову політику підприємства.

5. Досліджуване підприємство – Товариство з обмеженої відповідальністю «Гейзер центр» це торговельне підприємство яке займається реалізацією

залізних виробів, водопроводним та опалювальним устаткуванням. Основним документом, що регулює діяльність досліджуваного підприємства, є Статут підприємства. В роботі розкрита первинна документація, яка формується на підприємстві та фіксує здійснення господарських операцій ТОВ «Гейзер центр» з фінансовими інструментами.

6. В робочому плані рахунків ТОВ «Гейзер центр» розкрита деталізація рахунків на яких відображаються фінансові інструменти загалом та дебіторська заборгованість зокрема. На досліджуваному підприємстві дебіторська заборгованість займає значну питому вагу, тому в роботі згрупований перелік форм первинних документів та облікових регістрів відповідно до видів дебіторської заборгованості.

7. Досліджувне підприємство веде облік та формує первинні документи автоматизовано з використанням програми «1С: Підприємство 7.7». Разом з тим, проведені дослідження дозволили встановити, що на ТОВ «Гейзер центр» відсутній графік документообороту. Тому, з метою покращення порядку формування облікових документів, вчасності їх заповнення та посилення контролю за їх формуванням та передачею до відповідних структурних підрозділів, в роботі запропонований графік документообороту.

8. З метою недопущення утворення фіктивної дебіторської заборгованості за розрахунками з постачальниками, ТОВ «Гейзер центр» необхідно чітко організувати процес документообігу, облікового процесу, а також внутрішнього контролю за ними. Враховуючи специфіку діяльності базової установи, в роботі запропоновано модель організації документообігу та первинного обліку документів згідно Наказу про облікову політику на ТОВ «Гейзер центр».

9. Для покращення ефективного управління грошовими потоками, пропонується вдосконалити внутрішню звітність на ТОВ «Гейзер центр», а саме створювати окремі щомісячні Аналітичні відомості (реєстри) надходження та витрачання грошових коштів. Кожна аналітична відомість надасть змогу керівникові наглядно бачити надходження і витрачання коштів в касі і на поточному рахунку, мету, суми і контрагентів. Інформація з даних

відомостей може використовуватися для складання платіжного календарю, допоможе проаналізувати строки надходження більшої частини сум коштів і їх витрачання, у прийнятті рішень, покращить ефективність та дієвість управління, підвищить прозорість та якість бухгалтерського обліку.

10. На базі здійснених досліджень фінансової та управлінської звітності ТОВ «Гейзер центр», встановлено помилки в обліковому відображенні фінансових інструментів в частині класифікації фінансових інструментів. Наслідками помилок при обліковій класифікації фінансових інструментів є невірне застосування методів їх оцінки та необ'єктивне відображення фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку.

11. З метою дотримання основних методичних засад обліку фінансових інвестицій які прописані в нормативно-правових актах господарюючих суб'єктів в частині оцінки, документального забезпечення, відображення на регістрах бухгалтерського обліку запропонована до впровадження на ТОВ «Гейзер-центр» Модель обліку фінансових інвестицій. Дана модель наочно відображає порядок відображення операцій з фінансовими інвестиціями в обліку та звітності підприємства та дозволяє посилити систему контролю за правильністю облікового відображення операцій з фінансовими інвестиціями.

12. В роботі запропоновані аналітичні рахунки другого та третього порядку до субрахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» використання яких дозволить удосконалити облікову інформацію, а також підприємство зможе формувати внутрішню управлінську звітність в якій більш детально буде розкриватись інформація про корпоративні фінансові інвестиції.

13. З метою удосконалення порядку відображення фінансових інвестицій в бухгалтерському обліку та узагальненні облікової інформації у фінансовій звітності ТОВ «Гейзер центр» в роботі запропоновано розширити інформацію яка наводиться в Балансі «Звіті про фінансовий стан підприємства) щодо довгострокових фінансових інвестицій в частині поділу останніх на боргові та корпоративні зважаючи на особливості обліку та оцінки даних фінансових інструментів.

14. На основі специфіки діяльності ТОВ «Гейзер центр», а також враховуючи інформаційні запити з боку управлінського персоналу, в роботі запропоновані форми внутрішньої звітності підприємства, а саме «Аналітична таблиця обліку та управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Гейзер центр», використання якої дозволить згрупувати дебіторську заборгованість за термінами погашення та поліпшити контрольні функції обліку.

15. В роботі здійснена оцінка автоматизації обліку фінансових інструментів та запропонована до впровадження оновлена версія «1С Бухгалтерія 8.2:». Даний програмний продукт дозволить використовувати розгалужену систему аналітичного обліку фінансових інструментів, формувати різну внутрішню звітність щодо виникнення та погашення фінансових зобов'язань господарюючого суб'єкта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андреева Г.І. зПохідні цінні папери: сутність, поняття й визна-чення./ Електронне наукове фахове видання «Ефективна еко-номіка»: No 12, 2010— URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=418>
2. Бухгалтерський облік в управління підприємством: навчальний посібник / Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 418с.
3. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник.-Київ: «Центр учбової літератури», 2018.-534с.
4. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення / О.І. Грицай // Вісник Мукачівського державного університету №15. – 2018р. – с.825-832.
5. Дерун І. А. Сутність фінансових інвестицій та гармонізація їх обліку з міжнароднимистандартами фінансової звітності / І. А. Дерун // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 1. — С. 280-287. — URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sre_2013_1_63.pdf
6. Дослідження розвитку ринку фінансових послуг України / Є.І. Масленніков А.А. Чкан // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. –2012. –№ 2 (3). –С. 105-110. – URL до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
7. Житна І. П. Сучасні технології удосконалення системи автоматизації обліку та управління виробництвом / І. П. Житна О. А. Садовнікова // Управління розвитком. –2010.- No 3.-С.126-128.
8. Задніпровський О., Назарова К. Аудит оцінки фінансових інструментів // Вісник КНТЕУ. 2018р. – с.85-96.
9. Задніпровський О.Г. Облік фінансових інструментів: новації та гармонізація / О.Г. Задніпровський //Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014 –вип. 8-с.186-191.
10. Здреник В. С. Класифікація фінансових інвестицій для цілей обліку і контролю: проблеми та перспективи / В. С. Здреник // Економічний простір. —

2013. — No77. — С. 132-142. —URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2013_77_15.pdf

11. Здреник В. С. Облік фінансових інвестицій в системі рахунків проблеми та перспективи/ В. С. Здреник // Економічний простір. — 2013. — No 80. — С. 101—114. — URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2013_80_12.pdf

12. Здреник В.С. Бухгалтерський облік і контроль операцій з похідними фінансовими інструментами / В.С. Здреник; Автореферат дис. канд. екон. наук. — Житомир, 2010. — 19 с.

13. Здреник В.С., Рафальська Н.О. Облік операцій з фінансовими інвестиціями // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Вип. 3 (24). — 2012р. — с.182-189.

14. Здреник В. С. Облікове відображення та оцінка операцій з фінансовими інвестиціямі підприємства / В. С. Здреник // Економічний простір . — 2013. — No 76. — С. 219—229. — URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2013_76_23.pdf

15. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посіб. / С. В. Івахненко — 2-ге вид., випр. — К.: Знання, 2014. — 348 с.

16. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 29 . — URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z089399>

17. Кирильєва Л. О. Теоретичні аспекти організації обліку поточних фінансових інвестицій на сучасному етапі / Л. О. Кирильєва Г. О. Корнієнко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг . — 2013. — Вип. 2(1). — С. 22-30. — URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2013_2\(1\)_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2013_2(1)_6.pdf)

18. Клепцова О. Ю. Управління дебіторською заборгованістю в «1С:Підприємство 8» — URL: <http://consulting.1c.ru/articles-view.jsp?id=18>. — 1С:Консалтинг.

19. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку: навчальний посібник / О.В. Клименко. –К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320с.
20. Кияшко О. М. Необхідність облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю підприємства [Текст] / О. М. Кияшко // Актуальні проблеми економіки. –2009. -№ 3(93). –С.190-195.
21. Кручак Л., Муравський В. Автоматизація обліку дебіторської заборгованості на основі інтегрованої бази даних контрагентів // Вісник Тернопільського національного економічного університету №1, 2017р.-с.12-17.
22. Лазебна Ю.М. Відображення довгострокової дебіторської заборгованості з фінансового лізингу в обліку та звітності / Ю.М.Лазебна // URL:http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vcndtu/2009_35/23.htm.
23. Левченко О. П. Організація обліку фінансових інвестицій [Текст] / О. П. Левченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2013. — № 4. — С. 163-167. — URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau_2013_4_34.pdf
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання». Міжнародний документ від 01.01.2012 р.– URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_029
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Міжнародний документ від 01.01.2012 р.– URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_015.
26. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 7 «Фінансові інструменти : розкриття інформації». Міжнародний документ від 01.01.2012 р.. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_007.
27. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». Міжнародний документ від 01.01.2012 р. – URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_016.

28. Момот Т. Оцінка інвестицій: вплив на прибуток / Т. Момот // Бухгалтерія. – 2013. – №39. – С.65-68.

29. Напрями фінансового моніторингу в системі управління /Т.В. Белопольська // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. –2011. – № 1 (1). –С. 38-41. – URL : <http://economics.opu.ua/files/archive/2011/n1.htm>

30. Нестеренко І. В. Особливості обліку та аудиту фінансових інвестицій підприємства/ І. В. Нестеренко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг . — 2012. — Вип. 1(1). — С. 136-142. — URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2012_1\(1\)_21.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2012_1(1)_21.pdf)

31. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868

32. Облік та аудит фінансових інвестицій: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / Я.В. Голубка ; Терноп. нац. екон. ун-т. — Т., 2006. — 20 с.

33. Островерхова Р.Е. Організація обліку: навч. посіб / Р.Е. Островерхова – 2-ге видання перробта доповнення – К.: «Центр учбової літератури», 2018 – 408с.

34. Положення(стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затв. Наказом Міністерства фінансів України 30.11.2001 р. No 559, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 19.12.2001 р. за No 1050/6241– URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

35. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755 - VI (01.03.2019, підстава - 2628-VIII) // URL: <http://sfs.gov.ua/nk/>

36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», №237 від 8.10.99. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» №20 від 31.01.2000р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.

38. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237 (Редакція від 09.08.2013, підстава - [z1242-13](#)) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

39. Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні №148 від 29.12.2017р.– URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>

40. Примостка Л. Фінансові інструменти та особливості їх відображення в бухгалтерському обліку: методологічні аспекти. / Л.О. Примостка. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. - №12. – С. 9-12.

41. Примостка Л.О. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти. Монографія. / Л.О. Примостка. – К.: КНЕУ, 2011. – 263 с.

42. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> від 16.07.1999 № 996-XIV URL: // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125>

43. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовтня 1996р. (редакція від 24.11.2018) //– URL: - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>

44. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України ; Наказ, Положення від 26.04.2000 р. № 91. — К. : МФУ, 2014. — Доступно з мережі Інтернет URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>

45. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664 (Редакція від 07.02.2019) // - URL :-<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664>.

46. Про цінні папери та фондовий ринок в Україні: [закон України : офіц. текст : за станом на 11.07.2014 року] / Верховна Рада України ; Закон від 23.02.2006 № 3480-IV. — К. : ВРУ, 2014. — Відомості доступні також з мережі Інтернет URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

47. Реслер М. В. Автоматизація обліково-аналітичних робіт на підприємстві / М. В. Реслер. – URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem/2011_1/22.pdf.

48. Рикова О.М. Щодо трактування економічної сутності фінансових інструментів та їх класифікації / О.М.Рикова // Економіка та держава. – 2011. – № 1. – С. 85-87.

49. Топоркова О. В. Організація обліку фінансових інвестицій / О. В. Топоркова, І. В. Янчева, Т. О. Євлаш // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг . — 2009. — Вип. 1(1). — С. 241-248. — URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2009_1\(1\)_36.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/esprstp_2009_1(1)_36.pdf).

50. Управлінський облік: навчально-практичний посібник.-2-ге вид., переробі доп. / О.М. Брадул В.А. Шепелюк – К.: « Видавничий дым « Кондор», 2017 - 352с.

51. Фаріон І.Д, Писаренко Т.М. Управлінський облік: підручник / І.Д. Фаріон, Т.М. Писаренко – К.: Центр учбової літератури, 2017.-792с.

52. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник /М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М.І. Беленкова та ін. / За ред. Проф. М.Ф. Огійчука.- 7-ме вид., перероб. Ідопов. – К.: Алерта, 2016. – 1040с.

53. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку : навчальний посібник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С.Височан. –К.: Знання, 2007. – 439с.

54. Яременко Л.М. Особливості обліку дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах / Л.М. Яременко // Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. – 2016. – Вип. 29/2. – С. 343-347.

55. Яременко Л.М. Формування обліково-аналітичної інформації в управлінні дебіторською заборгованістю підприємства / Л.М. Яременко // Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. – 2017. – 12. Вип. 32/1. – С. 123-130.

Додатки

Додаток А

Характеристика чинної нормативно - правової бази з обліку та оподаткування фінансових інструментів

№ по р.	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Податковий кодекс України № 2755-VI від 2.12.2010 р. (зі змінами від 01.03.2019)	Визначає перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.	Використано під час оцінки податкового обліку операцій підприємства з фінансовими інструментами
2.	Господарський кодекс України 16.01.2003р. № 436-ІУ.(зі змінами від 07.02.2019)	В даному кодексі передбачено основні засади господарської діяльності, суб'єкти господарювання, майнова основа господарювання, господарські зобов'язання, відповідальність за право порушення у сфері господарювання, особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання, зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання .	Використано під час оцінки договірної регулювання операцій з фінансовими інструментами, взаємовідносин з бізнес-партнерами в правовому полі.
3.	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996- XII від 16.07.1999 р. (зі змінами від 16.11.2018)	В законі подано перелік основних звітностей підприємств різних форм власності; визначено порядок та правила ведення бухгалтерського обліку на підприємствах; основні норми та нормативи тощо .	Використано під час оцінки організації бухгалтерського обліку операцій з фінансовими інструментами підприємства
5.	Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” № 959-XII від 16.04.1991р. (зі змінами від 07.02.2019)	Надає підприємству право самостійно визначати форму розрахунків по зовнішньоекономічних операціях вільно обирати банківсько-кредитні установи, які будуть вести їх валютні рахунки та розрахунки з іноземними суб'єктами господарської діяльності.	Використано під час оцінки правильності здійснення зовнішньо - економічних операцій підприємства

Продовження додатку А

1	2	3	4
6.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід” (зі змінами від 09.08.2013)	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.	Використано під час розкриття порядку ведення бухгалтерського обліку доходів на досліджуваному підприємстві
7.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрата” №318 від 31.12.1999 р.	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.	Використано під час розкриття порядку ведення бухгалтерського обліку витрат на досліджуваному підприємстві.
8.	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» від 09.08.2013 № z0725-99	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності. Це Положення (стандарт) застосовується з урахуванням особливостей оцінки та розкриття інформації щодо дебіторської заборгованості, встановлених іншими положеннями бухгалтерського обліку.	Використано під час розкриття організації та методики обліку дебіторської заборгованості підприємства.
9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» затв. Наказом Міністерства фінансів України № 20 від 31.01.2000	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності.	Використано під час оцінки облікового відображення зобов'язань підприємств
10	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затв. Наказом Міністерства фінансів України 30.11.2001 р. № 559	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти та її розкриття у фінансовій звітності.	Використано під час оцінки правильності облікової оцінки фінансових інструментів підприємства.

Продовження додатку А

1	2	3	4
11	Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». Міжнародний документ від 21.01.2012 р.	Встановлює принципи фінансової звітності про фінансові активи та фінансові зобов'язання, які надаватимуть доречну та корисну інформацію користувачам фінансової звітності для їхньої оцінки обсягів, часу та невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.	Використано під час оцінки облікового відображення фінансових активів та фінансових зобов'язань досліджуваного підприємства
12.	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання» від 30.11.2012 р	Встановлені принципи для подання фінансових інструментів як зобов'язань або власного капіталу і для згортання фінансових активів і фінансових зобов'язань.	Використано під час оцінки міжнародного досвіду подання фінансових інструментів та зобов'язань, а також для згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань.
13	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» від 01.01.2012 р.	Встановлює принципи облікової оцінки та визнання фінансових інструментів господарюючих суб'єктів	Використано під час оцінки міжнародного досвіду визнання та оцінки фінансових інструментів підприємствами
14	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73	Визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.	Норми цього Положення (стандарту) застосовуються до фінансової звітності ТОВ «Гейзер-Центр», та формування проміжних фінансових показників.
15	План рахунків бухгалтерського обліку України від 18.03.2014 № з089	Застосовується підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім банків і бюджетних установ) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності,	Застосовується ТОВ «Гейзер-Центр» для здійснення обліку за фінансовими потоками.

Закінчення додатку А

1	2	3	4
16	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб.	Застосовується ТОВ «Гейзер-Центр» для здійснення обліку за фінансовими потоками.
17	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 26.05.2017 № 0168-95	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, підприємствами.	Застосовується ТОВ «Гейзер-Центр» для здійснення обліку та контролю за фінансовими потоками.

Джерело : [розроблено автором]

Додаток Б

Пояснювальна записка

ТОВ «Гейзер центр» підприємство яке займається роздрібною та оптовою торгівлею залізничних виробів, водопровідних та опалювальних устаткувань. Здійснимо аналіз прибутку (збитку) ТОВ «Гейзер центр» за останні п'ять років.

За даними рис. Б.1 найприбутковішим роком за останні п'ять років був 2016 р. (сума чистого прибутку – 3048 тис.грн), а найгіршим роком - 2018р. (сума збитку-1395 тис.грн).

Динаміка чистого прибутку з 2015 р. по 2016 р. іде на збільшення за рахунок розширення видів діяльності досліджуваного підприємства, а також збільшення попиту на продукцію ТОВ «Гейзер центр».

Рис. Б.1. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Гейзер центр»
за 2014р. - 2018р., тис.грн *

Джерело [розроблено автором]

Разом з тим, з 2017 року, величина чистого прибутку підприємства почала зменшуватись, і вже в 2018 році сукупні доходи перевищили сукупні витрати, і підприємство із прибуткового перетворилось на збиткове.

Продовження додатку Б Таблиця Б.1

Динаміка доходів, витрат та фінансових результатів діяльності ТОВ «Гейзер Центр», тис.грн

Показники	Роки					Відхилення до попереднього року, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції	8600	5830	5600	5830	7990	-32,2	-3,9	4,10	37,05
Собівартість реалізованої продукції	5490	3650	3620	3650	5629	-33,5	-0,8	0,82	54,2
Валовий прибуток	3110	2180	1980	2180	2361	-29,9	-9,1	10,1	8,3
Інші операційні доходи	590	43	1080	430	3800	-92,7	2411,6	-60,1	783,72
Адміністративні витрати	702	550	502	550	557	-21,6	-8,7	9,5	1,2
Витрати на збут	1400	980	1025	980	1057	-30	4,5	-4,3	7,8
Інші операційні витрати	757	470	5160	470	5456	-37,9	0	-90,8	1060,9
Фінансовий результат від операційної діяльності	841	610	-3627	610	909	-27,4	-694,5	-116,8	49,0
Інші доходи	330	138	134	138	55	-58,1	-2,8	2,98	-60,1
Фінансові витрати	580	530	607	530	506	-8,6	14,5	-12,6	-4,5
Інші витрати	300	144	106	140	35	-52	-26,38	32,0	-75
Чистий прибуток	198	50	3048	50	-1395	-74,7	5996	-98,3	-2890

Продовження додатку Б

Аналізуючи показники діяльності ТОВ «Гейзер центр»(табл. 1.4) можна зробити висновок, що найбільшу частку у сукупних доходах підприємства складають саме чистий дохід від реалізації продукції.

Даний показник з 2014 р. по 2016 р. зменшувався, а вже за останній почав стрімко зростати (темپ приросту в 2018 р. в порівнянні з 2017 р. склав 37,05%). Дана динаміка свідчить про збільшення попиту на продукцію, яку реалізує ТОВ «Гейзер центр».

На особливу увагу заслуговує збільшення в 2018 році в порівнянні з попереднім роком інших операційних витрат. Дана стаття збільшилась на 4986 тис.грн за рахунок витрат від знецінення запасів та витрат від операційних курсових різниць.

Якщо проаналізувати та співставити темп зміни чистого доходу та собівартості реалізованої продукції, то можна відзначити, що темпи зміни витрат переважають над темпами зміни доходів.

Всі ці зміни призвели до того, що в 2018 р. підприємство отримало суму понесеного збитку – 1395 тис.грн.

Для того щоб надати оцінку фінансового стану діяльності досліджуваного товариства, необхідно оцінити динаміку зміни активів, капіталу та його зобов'язань (табл. Б.2).

Аналізуючи показники наведені в табл. Б.2 можна зробити висновок, що загальна вартість майна ТОВ «Гейзер центр» за останні п'ять років значно зменшилась (в два рази). Так, в 2014 році валюта балансу складала – 9139 тис.грн., а в 2018 році – 4507 тис.грн. Темп зменшення валюти балансу ТОВ «Гейзер центр» за 2014 – 2018 рр. склав – 50 %. Це є негативними змінами, оскільки зменшення активів свідчить про погіршення економічного потенціалу підприємства, його ваги на ринку.

Така зміна в обсязі активів підприємства була зумовлена зменшенням як необоротних так і оборотних активів. Необхідно відзначити, що необоротні

Продовження додатку Б

необоротних так і оборотних активів. Необхідно відзначити, що необоротні активи в основному сформовані за рахунок основних засобів. Дана стаття активів за аналізований період в 3,5 рази зменшилась за рахунок ліквідації застарілого обладнання.

Продовження додатку Б Таблица Б.2

Динаміка основних економічних показників фінансово-господарської діяльності

СТ «Гейзер центр» за 2014-2018 рр. (тис.грн)*

Показники	Роки					Відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
1. Необоротні активи	1913	1835	1575	1534	647	-4,0	-14,16	-2,6	-57,8
Основні засоби	1512	1440	1240	1177	464	-4,7	-13,8	-5,08	-60,5
Довгострокові фінансові інвестиції	137	137	137	137	137	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	225	212	109	150	-	-5,7	-48,58	37,61	-100
2. Оборотні активи	7224	6052	5706	4223	3534	-16,2	-5,7	-25,9	-16,3
2.1 Запаси	3600	3003	3126	2110	1920	-16,5	4,09	-32,5	-9,0
2.2 Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2692	2482	2031	1857	1474	-7,8	-18,1	0,93	-17,07
2.3 Дебіторська заборгованість з бюджетом	249	153	53	26	20	-38,5	-65,3	-50,9	-31,2
2.4 Інша поточна дебіторська заборгованість	252	200	152	152	54	-20,6	-24	0	-64,4
2.5 Інші оборотні активи	0	41	107	29	11	-28,07	160,9	-72,9	-62,0
Валюта балансу	9139	7887	7281	5757	4181	-13,6	-7,6	-20,9	-27,3
Показники	Роки					Відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018

Продовження додатку Б Таблица Б.2

3. Власний капітал	-369	-171	-121	-4227	-5622				
						-53,6	-29,24	3393,4	33,0
3.1 Зареєстрований капітал	250	250	250	350	350	0	0	40	0
3.2 Нерозподілений прибуток	-622	-424	-374	-4580	-5975				
						-31,8	-11,7	1124,6	30,4
4. Довгострокові кредити банків	3800	2932	3004	3977	2110				
						-22,8	2,4	32,39	-46,94
5. Поточні зобов'язання	5708	5126	4418	6007	7693				
						-10,1	-12,2	33,5	28,0
5.1 Короткострокові кредити банків	2026	837	1448	652	246				
						-58,6	72,9	-54,97	-62,2
5.2 Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3200	3455	2393	4350	6500				
						7,9	0	81,7	49,4
5.3 Інші поточні зобов'язання	94	501	201	939	883				
						432,9	-59,8	367,1	-5,9
Валюта балансу	9139	7887	7281	5757	4181				
						-13,6	-7,6	-20,9	-27,3

Джерело : [розроблено автором на базі даних фінансової звітності підприємства]

Продовження додатку Б

Загалом, в структурі активів ТОВ «Гейзер центр» оборотні активи займають приблизно 80%, а необоротні активи - 20 %. Навіть зі структури балансу видно, що товариство займається реалізацією товарної продукції, адже основна частка активів належить саме поточним активам підприємства.

Аналізуючи довгострокові (необоротні) активи, найважливішим для оцінки фінансового стану є діагностика їх зростання, структурних зрушень та ефективності використання.

Величина оборотних активів також значно зменшилась за рахунок зменшення обсягів діяльності. В 2014 році величина оборотних активів складала – 7224 тис.грн, а вже в 2018 році - 3534 тис.грн.

Необхідно відмітити, що за аналізований період на ТОВ «Гейзер центр» зменшилась дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (в 2015 році – 2482 тис.грн, а в 2018 році – 1474 тис.грн). Дана динаміка також свідчить про зменшення обсягів діяльності підприємства. Тільки за останній аналізований період дана стаття активів зменшилась на 17,07 %.

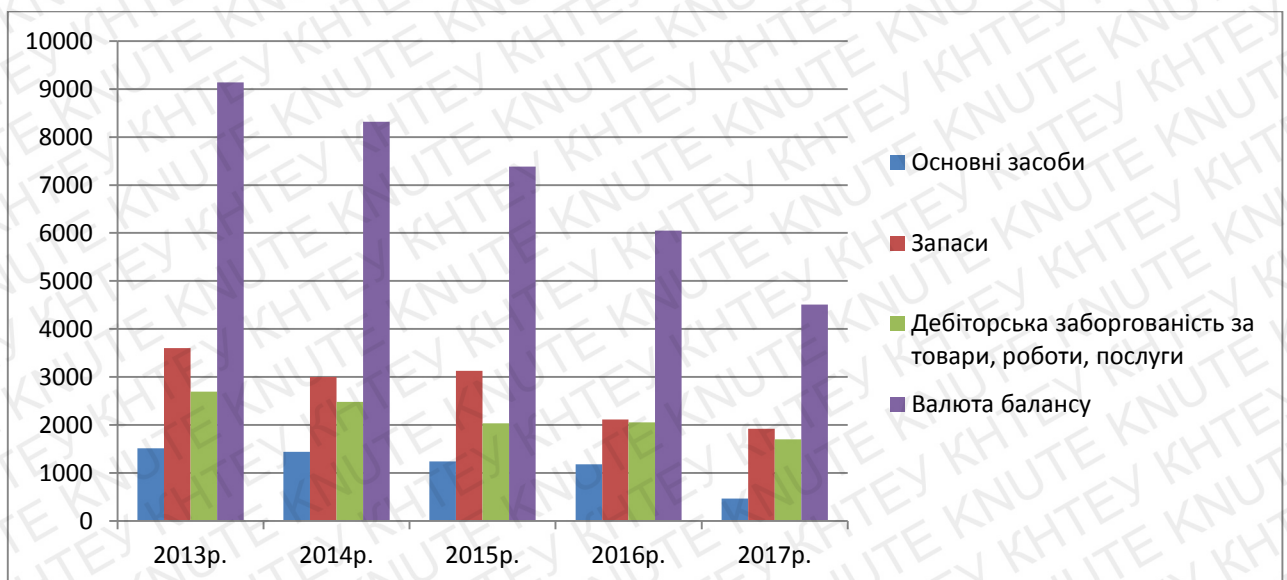

Рис. Б.2. Динаміка активів ТОВ «Гейзер центр» за 2014 р.-2018 рр.
(тис.грн)

Джерело : [розроблено автором на базі даних фінансової звітності підприємства]

Продовження додатку Б

Як видно з рис. Б.2, найбільша валюта балансу була в 2014 році та складала – 9139 тис.грн. Основну частку в запасах займає товари, питома вага яких складає 83 % (насінневий матеріал) . Дана стаття активів з кожним роком зменшується, що свідчить про зменшення збутової діяльності ТОВ «Гейзер центр».

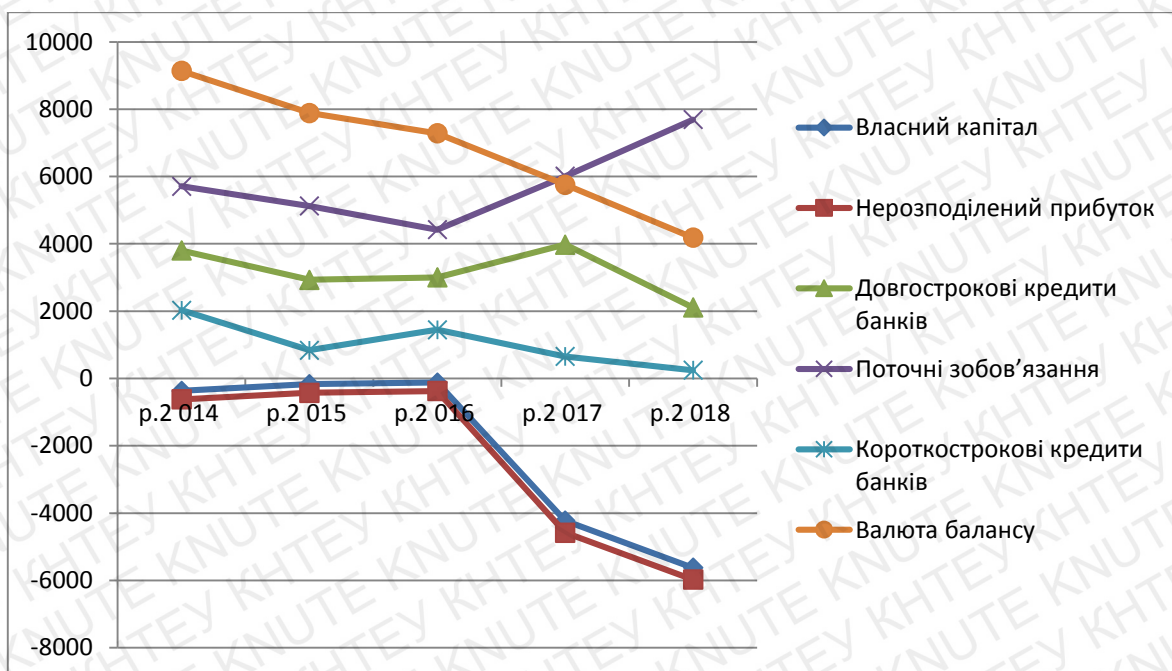

Рис. Б.3. Динаміка капіталу та зобов'язань ТОВ «Гейзер центр» за 2014 р.-2018 рр. (тис.грн)

Джерело [розроблено автором на базі даних фінансової звітності підприємства]

Досить важливого значення для роботи товариства в умовах ринкової економіки набуває їх фінансова незалежність від зовнішніх позичкових джерел. Запас джерел власних коштів означає запас фінансової стійкості підприємства при тій умові, що його власні кошти перевищують запозичені. Проаналізуємо відносні показники фінансової стійкості, наведені в табл. Б.3

Показники фінансової стійкості СТ «Гейзер центр» за 2014 – 2018 рр.

Продовження додатку Б

Таблиця Б.3

Показник	Рік				
	2014	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт автономії	-4,0	-2,0	-1,6	-69,8	-124,
Коефіцієнт фінансової стабільності	-3,8	-2,01	-1,61	-41,1	-55,5
Коефіцієнт фінансового левериджу	-25,7	-49,6	-62	-2,4	-1,8
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	1516	1355	1308	-1491	-3833
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	4,83	3,85	4,83	3,30	3,24

Як видно з даних таблиці, коефіцієнт автономії має від'ємне значення, що свідчить про те, що підприємству не вистачає власних обігових коштів для фінансово-господарської діяльності, і підприємство фінансується за рахунок зовнішніх джерел.

Коефіцієнт фінансової стабільності постійно збільшується – це означає скільки позичкових коштів залучило підприємство на одну гривню вкладених в активи власних коштів. Зростання показника свідчить про збільшення залежності підприємства від кредиторів, тобто про зменшення його фінансової стійкості.

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами характеризує рівень забезпечення підприємства власними коштами. На досліджуваному підприємстві даний коефіцієнт має негативне значення, що свідчить про брак власних коштів на підприємстві.

Таким чином, виходячи з аналізу показників можемо зробити висновок, що показники фінансової стійкості дещо погіршились за аналізований період. Підприємство стало більш залежним від зовнішніх джерел фінансування, обсяги власних оборотних коштів та найліквідніших активів зменшились, що негативно впливає на платоспроможність підприємства.

В табл. Б.4 наведені показники оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей ТОВ «Гейзер центр».

Продовження додатку Б

Таблиця Б.4

Показники оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей
ТОВ «Гейзер центр» за 2014-2018 р.

Показник	Рік				
	2014	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,19	2,34	2,75	2,84	4,7
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,71	1,05	1,51	0,83	0,86

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує швидкість розрахунку дебіторів з підприємством. Чим вищим є коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, тим ефективнішою є політика управління дебіторською заборгованістю. В нашому випадку коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості стрімко зростає з 2014 року, що характеризує погашення клієнтами заборгованості перед підприємством.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості знижується протягом 2014 – 2018 років, що також є позитивним явищем, оскільки ТОВ «Гейзер центр» погашає свої зобов'язання перед постачальниками і підрядниками.

Підсумовуючи проведені дослідження, варто зауважити, що в господарській діяльності підприємства ТОВ «Гейзер центр» за 2014-2018 рр. відбулись як позитивні так і негативні зрушення. Негативним є збільшення витратомісткості продукції підприємства, що призвело до того, що підприємство перетворилося із прибуткового на збиткове. Позитивним є пришвидшення оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства за рахунок налагодження розрахункової дисципліни на підприємстві.

Огляд спеціальної літератури за темою дослідження

№ п/п	Джерело	Короткий зміст	Використання в роботі
1	2	3	4
1.	Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами /С.Ф.Голов,В.М. Костюченко/. – Х.:Фактор, 2013.	Досліджуються організаційно-методичні засади бухгалтерського обліку та порядку формування фінансової звітності за міжнародним стандартами	Використано при розгляді особливостей облікового відображення господарських операцій та їх узагальнення у фінансовій звітності
2.	Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник/ Р.Ф. Бруханський -Тернопіль: ТНЕУ,2016.-480с.	В підручнику на основі законодавчих та нормативних актів викладені теоретичні основи бухгалтерського обліку, організація та методика ведення обліку активів, власного капіталу та зобов'язань підприємств.	Використано при розгляді організації та методиці обліку фінансових інструментів
3	Задніпровський О., Назарова К. Аудит оцінки фінансових інструментів // Вісник КНТЕУ. 2018р. – с.85-96.	Розкрито методику аудиту оцінки фінансових інструментів	Використано під час визначення напрямів удосконалення оцінки фінансових інструментів
4	Задніпровський О.Г. Облік фінансових інструментів: новації та гармонізація / О.Г. Задніпровський// Науковий вісник Херсонського державного університету. -2014-вип. 8-с.186-191.	Розкриті класифікаційні ознаки витрат для цілей бухгалтерського та управлінського обліку	Використано під час оцінки фінансових витрат досліджуваного підприємства.
5.	Давидюк Т.В.Бухгалтерський облік: навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. –Харків, Видавничий дім «Гельветика»,2016. – 392с. — 968 с.	Досліджуються особливості організації бухгалтерського обліку у різних галузях народного господарства	Використано при розгляді особливостей організації обліку фінансових інструментів

Продовження додатку Б

Продовження таб. Б.5

1	2	3	4
6.	Сопко В. В. Інформаційні технології управління обліку: навч. посіб./ В.В. Сопко, Ю.П. Зима, Д.В. Головіна.- Київ : Київ. нац. Торг.-екон. ун-т, 2017 – 272с.	В посібнику розкритий порядок проектування управлінської звітності в умовах використання сучасних інформаційних технологій	Посібник використано під час розкриття напрямів удосконалення обліку результатів фінансових інструментів в системі автоматизації
5.	Структурно-функціональний аналіз та моделювання розвитку економіки: монографія [Електронний ресурс]/ Галіцин В.К., Суслів О.П., Галіцин О.В., Самченко Н.К. – К.: КНЕУ, 2013.-377с.	У монографії висвітлено концепцію, теоретичні засади, принципи, методи та моделі структурно-функціонального аналізу, прогнозування та оцінювання ефективності розвитку економіки в розрізі її відтворювальної структури.	Використано під час розкриття організаційно-інформаційної моделі аналізу основної діяльності досліджуваного підприємства.
6.	Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. Навчальний посібник. К: Знання-Прес, 2013. – 349 с.	Питання методології обліку в умовах автоматизованої обробки інформації, проведення аудиту фінансових результатів, здійснення економічного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій.	Розглядається при дослідженні обліку фінансових інструментів в умовах застосування сучасних інформаційних технологій
7.	Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник / Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 418с.	Представлено детальну характеристику організаційних основ товарних операцій, розглянуто у повному обсязі особливості обліку як системи та окремих її складових.	Розглянуто порядок ведення та відображення в обліку фінансових витрат на підприємствах.
8.	Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.	Підручник присвячено розробці теорії та методології управлінського обліку в умовах розвитку ринкових відносин.	Використано під час оцінки облікового відображення господарських операцій досліджуваного підприємства

Закінчення додатку Б

Продовження таб. Б.5

1	2	3	4
9	Шевчук, О. А. Удосконалення обліку фінансової діяльності на основі міжнародного досвіду / Олег Антонович Шевчук // Наука молода. - 2014. - № 21. - С. 306-311. національні проблеми економіки. Серія «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». – 2017. –N 16.–С.894–898.	Розкриті методичні засади бухгалтерського обліку фінансової діяльності підприємства відповідно до міжнародних стандартів.	Використано під час визначення правильності ведення бухгалтерського обліку фінансових інструментів.
10.	Нестеренко І.В. Особливості обліку та аудиту фінансових інвестицій підприємства/ І.С.Нестеренко /Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. -2012-вп1(1)С.136-142.	Розкрито положення щодо розробки й удосконалення обліку та аудиту фінансових інвестицій та їх гармонізації з практикою та міжнародними стандартами.	Використано під час оцінки дослідження напрямків удосконалення обліку підприємства.
11.	Фоміна О. Управлінський облік у торгівлі: монографія / О.В. Фоміна.-Київ: Київ. нац.. торг.-екон. ун-т, 2016.-468с.	У монографії висвітлені актуальні проблеми теорії, методології та практики управлінського обліку на підприємствах торгівлі, а також основні тенденції розвитку управлінського обліку.	За допомогою статті в роботі обґрунтовано доцільність деталізації облікової інформації в частині відкриття додаткових аналітичних рахунків.
12	Фінансовий облік: підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь – 4-те вид. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. -451с.	В підручнику описані форми та порядок складання фінансової звітності, умови переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності.	Використано під час розкриття методики фінансового обліку витрат фінансових інструментів.
13	Здреник В.С. Бухгалтерський облік і контроль операцій з похідними фінансовими інструментами /В.С.Здреник ;Автореферат дис.канд.ек.наук. - Житомир ,2010.- 19 с.	Досліджується удосконалення бухгалтерського обліку та контролю господарських операцій з похідними фінансовими інструментами.	Розглянуто при удосконаленні організації і методики бух. обліку похідних фінансових інструментів.

Додаток В

ТОВ «Гейзер центр»

07.01.2018р.
м. Київ

НАКАЗ №1**«ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ»**

Для виконання Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року 996-ХІІ (далі Закон про бухгалтерський облік), Податкового Кодексу України, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України з метою забезпечення єдиної облікової політики й надання достовірної фінансової звітності.

НАКАЗУЮ:

Здійснити організаційні заходи щодо ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності.

Розділ 1. Організація роботи облікового апарату**1. Організація роботи бухгалтерії.**

1.1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією підприємства, яку очолює головний бухгалтер.

1.1.1. Головний бухгалтер підприємства може мати заступника (заступників), їх кількість визначається штатним розкладом підприємства.

1.1.2. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розкладом і затверджується окремим наказом керівника підприємства.

2. Права та обов'язки головного бухгалтера і посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом про бухгалтерський облік, цим наказом та затвердженими посадовими інструкціями.

2.1. Відповідно до пункту 7 статті 8 Закону про бухгалтерський облік, головний бухгалтер підприємства:

2.1.1. Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання та подання у встановлені строки фінансової звітності та приміток до неї.

2.1.2. Організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.

2.1.3. Приймає участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з відшкодуванням втрат від недостачі, крадіжок і псування активів підприємства.

2.1.4. Розробляє та забезпечує дотримання єдиних організаційних та методичних засад ведення бухгалтерського обліку

Продовження додатку В

структурними підрозділами підприємства,

2.1.5. Забезпечує контроль за своєчасним і правильним оформленням первинних документів та складання зведених облікових документів,

2.1.6. Контролює наявність у первинних документах усіх реквізитів, встановлених нормативними документами, а також підписів осіб, відповідальних за їх виконання.

2.1.7. Систематизує інформацію, що міститься в первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку, в регістрах синтетичного та аналітичного обліку, методом подвійного запису.

2.2. Розпорядження головного бухгалтера, які стосуються організації та здійснення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими до виконання усіма структурними підрозділами і працівниками підприємства.

2.2.1. Головний бухгалтер наділяється правом другого підпису, який він проставляє на первинних бухгалтерських документах, регістрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах.

2.3. Головний бухгалтер несе особисту відповідальність перед керівником підприємства.

2.3.1. За відсутності головного бухгалтера обов'язки та відповідальність покладаються на його першого заступника.

У разі відсутності з поважних причин головного бухгалтера і його першого заступника — на іншого працівника бухгалтерії, згідно з окремим письмовим розпорядженням керівника підприємства,

2.3.2. Відповідальність інших працівників бухгалтерії регулюються посадовими інструкціями, які затверджуються керівником підприємства.

3. Затвердити перелік посадових осіб, які складають фінансову звітність та примітки до неї згідно з вимогами Закону про бухгалтерський облік, національних стандартів (положень) бухгалтерського обліку, звітності з обліку податків та платежів.

3.1. Зобов'язати посадових осіб підписувати відповідні звіти підприємства.

3.2. Покласти відповідальність за якість підготовки та своєчасність подання такої звітності.

4. Загальну відповідальність за ведення податкового обліку покласти на заступника головного бухгалтера.

Закріпити за окремими працівниками бухгалтерії конкретні ланки обліку:

4.1. Виписування податкових накладних, ведення книг обліку продаж та придбання доручити бухгалтеру.

4.2. Ведення підрахунку валових доходів та валових витрат покласти на бухгалтера. Облік валових доходів та валових витрат здійснювати за окремими розрахунками у форматі діючої звітності про прибуток підприємства.

Розділ 2. Методика обліку

1. Встановити межу істотності в розмірі 0,01 тис. грн.

2. Використовувати на підприємстві наступну методику бухгалтерського обліку:

Продовження додатку В

2.1. До основних засобів відносити матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він довший за рік), первісна вартість яких більша за 500 грн.

2.1.1. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів вважати об'єкт основних засобів.

2.1.2. Фактичні витрати, пов'язані з поточним ремонтом основних засобів, включати до складу витрат підприємства.

2.2. Класифікувати основні засоби відповідно до ст 5 П(С)БО 7 за такими групами:

- земельні ділянки;
- капітальні витрати на поліпшення земель;
- будинки та споруди рослинництво;
- машини та обладнання рослинництво;
- транспортні засоби;
- інструменти, прилади та інвентар;
- багаторічні, насадження;
- інші основні засоби,

2.2.1. Використовувати при нарахуванні амортизації основних засобів наступні методи, обрані і затверджені економічною службами підприємства:

- виробничий метод — для виробничого обладнання і транспортних засобів, що використовуються для забезпечення виробництва матеріалами:

- прямолінійний метод - для інших груп основних засобів,

2.2.2. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не встановлювати та з метою нарахування амортизації прийняти рівною нулю.

2.3. Вести нарахування зносу відповідно до Податкового кодексу.

2.4. Встановити строки використання нематеріальних активів за групами відповідно до класифікації (ст. 5 П(С)БО 8):

- права користування майном (право користування будівлею, право на оренду помешкань) - 5 років;

- права на знаки для товарів, послуг - 10 років;

- права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, моделі, промислові зразки) - 5 років;

- авторські та суміжні права (програмне забезпечення, бази даних) – 2 роки;

2.4.1. Встановити для нематеріальних активів прямолінійний метод нарахування амортизації.

2.4.2. Прийняти ліквідаційну вартість нематеріальних активів для цілей амортизації рівною нулю.

2.4.3. Здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок.

2.5. Встановити вартісну межу належності матеріальних активів до інших

Продовження додатку В

матеріальних активів до 500 грн.

2.5.1. Амортизацію таких активів нараховують у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50% вартості, яка амортизується, та решти 50% вартості, яка амортизується, у місяці їх вибуття з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом.

2.5.2. Матеріальні активи, що використовуються не більше одного року, відносити до малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП).

2.6. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів, термін корисного використання яких більше одного року, зараховувати предмети, вартісна оцінка яких не перевищує 1000 грн.

2.7. Визнання та первісну оцінку запасів (матеріалів, сировини, палива, комплектуючих виробів, товарів) здійснювати в залежності від шляхів надходження запасів на підприємство: придбані за плату, виготовлені власними силами, внесені до статутного капіталу, отримані безоплатно, придбані в результаті обміну на подібні та неподібні активи згідно з П(С)БО 9 «Запаси».

2.7.1. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати найменування запасів.

2.7.2. Організувати аналітичний облік руху запасів таким чином за підрозділами:

- у бухгалтерії-у кількісно-сумовому вираженні;
- на складах - у кількісному вираженні.

2.7.3. Застосовувати постійну систему оцінки запасів.

2.7.4. Оцінку незавершеного виробництва здійснювати за нормативними витратами.

2.7.5. Оцінку готової продукції протягом року здійснювати за плановою собівартістю, яку в кінці року поводити до фактичної собівартості.

2.7.6. Оцінку запасів при вибутті здійснювати за методом ФІФО.

2.7.7. При складанні балансу здійснювати оцінку запасів та відображати в бухгалтерському обліку і звітності за меншою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

2.7.8. Транспортно-заготівельні витрати, які входять до первісної вартості запасів, придбаних у постачальників, безпосередньо включати до собівартості запасів; інші витрати, що входять до первісної вартості запасів, придбаних у постачальників, щомісяця відносити на вартість придбаних запасів.

2.8. Оцінку ступеня завершеності операцій з надання послуг здійснювати шляхом вивчення виконаних робіт, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді після оформлення акту виконаних робіт (наданих послуг), застосовувати спосіб вивчення виконання робіт, за винятком випадків, коли дохід від надання послуг не може бути достовірно визначений.

2.9. Використовувати для узагальнення інформації про витрати підприємства рахунки класу 9 «Витрати виробництва».

2.9.1. Затвердити перелік, склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Собівартість формувати у відповідності п.п. 10-26 П(С)БО 16.

Продовження додатку В

виробничої собівартості включати:

- прями витрати
- (матеріальні, на оплату праці та інші);
- змінні та постійні розподілені загальнопромислові витрати.

2.9.2. Затвердити перелік і склад, порядок розподілу змінних та постійних загальнопромислових витрат.

Аналітичний облік загальнопромислових витрат вести відповідно п. 16 П(с)БО 16 за такими статтями:

16.1. Змінні:

- витрати на поточний ремонт засобів;
- витрати на утримання і експлуатацію;
- витрати на охорону праці;
- витрати на відшкодування технологій;
- знос МШП;;
- комунальні послуги;
- витрати на відрядження персоналу;
- вартість послуг сторонніх організацій;
- інші витрати,

16.2. Постійні:

- амортизація основних засобів;
- амортизація нематеріальних активів;
- витрати на оплату праці управління;
- відрахування на соціальні заходи апарату управління;
- витрати на опалення та освітлення;
- інші витрати.

2.10. Встановити нормативний метод обліку витрат на виробництво та фактичної калькуляції собівартості продукції.

2.11. Здійснювати класифікацію дебіторської заборгованості шляхом групування за термінами її погашення.

2.11.1. Встановити періодичність спостереження для визначення коефіцієнта – 6 місяців.

2.11.2. Визнавати поточну дебіторську заборгованість безнадійною тільки у разі повної впевненості у її неповерненні боржником: за якою минув термін позовної давності; заборгованість визнано безнадійною спеціально комісією; у випадку отримання рішень суду про ліквідацію підприємства-дебітора; недостатності його коштів для погашення заборгованості.

2.11.3. Списання безнадійної дебіторської та кредиторської заборгованості здійснювати тільки за розпорядженням керівника.

2.12. Затвердити перелік створюваних на підприємстві резервів (фондів).

2.13. Резерв сумнівних боргів не нараховувати.

2.14. Резерви майбутніх витрат і платежів не створювати.

2.15. На підприємстві застосовуються форми та система оплати праці згідно з умовами, передбаченими колективним договором.

Розділ 3. Організаційно-технічні аспекти

1. Форма обліку.

Для реєстрації фактів господарського життя та відображення їх в обліку застосовувати журнально-ордерну форму обліку. Відповідальність за рівень відповідності реєстрів обліку, порядку та способу реєстрації та узагальнення інформації вимогам законодавства покласти на головного бухгалтера підприємства.

2. Затвердити перелік посадових осіб, які наділяються правом дозволу на проведення господарських операцій. Зразки підписів відповідних осіб за переліком затвердити окремим наказом керівника і довести до відповідних структурних підрозділів.

2.1. Відповідних осіб наділити правами і покласти на них відповідальність за відповідність проведених операцій чинному законодавству та статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями.

3. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно-матеріальні активи. Зразки підписів відповідних посадових осіб згідно з переліком затвердити окремим наказом керівника та довести до відповідних структурних підрозділів.

3.1. Відповідних осіб наділити правами покласти на них всю повноту відповідальності за відповідність здійснення операцій законодавчим актам і статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями та чинними законодавчими актами України.

4. Затвердити правила та графік документообігу.

5. Відповідальність за приймання документації на тимчасове зберігання до архіву підприємства, за зберігання документації в архіві та здачу відповідної документації до державного архіву покласти на заступника головного бухгалтера.

Видачу документації у тимчасове користування посадовим особам підприємства здійснювати за письмовим дозволом головного бухгалтера підприємства. Особам, які не є працівниками підприємства - з письмового розпорядження керівника підприємства.

6. Відповідальність за допущення несанкціонованого доступу до облікової інформації покласти на головного бухгалтера підприємства.

7. Затвердити перелік первинних документів, які застосовуються підприємством у практичній діяльності та офіційно затверджені відповідними державними органами

7.1. Затвердити форми первинних облікових документів (зведених первинних документів), які застосовуються підприємством у практичній діяльності, але не затверджені відповідними державними органами. Графік документообороту повинен містити всі документи, в тому числі розроблені та застосовувані підприємством.

7.2. Для ведення обліку руху бланків суворого обліку, видачі (здачі невикористаних) бланків відповідним посадовим особам, приймання звітності за виданими бланками суворого обліку та їх передачі па постійне зберігання до

Продовження додатку В

архіву підприємства призначається бухгалтер.

7.2.1. Затвердити перелік посадових осіб, які використовують бланки суворого обліку у своїй роботі.

7.2.2. Затвердити право підпису довіреностей на отримання товарно-матеріальних актів, укладання угод:

- директор - перший підпис;
- головний бухгалтер - другий підпис;
- заступник головного бухгалтера - другий підпис,

7.3. Встановити місце зберігання (архів підприємства) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виготовлених на всіх видах носіїв інформації (дискети, компакт-диски). Доступ сторонніх осіб до такого приміщення (архіву) без спеціального на те дозволу заборонити.

8. Затвердити систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності та контролю господарських операцій.

9. Затвердити наступні строки видачі готівки, норми витрат і терміни звітності за окремими операціями.

9.1. Встановити дні видачі готівки з каси підприємства: заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат 2-го та 17-го числа місяця.

9.2. Встановити норму представницьких витрат у розмірі: 5% від чистого доходу від реалізації продукції.

9.3. Застосовувати на підприємстві передбачені чинними нормативними актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, строки звітування за витрачання коштів тощо.

10. Відповідальність за організацію робіт з ведення обліку, зберігання та видачі трудових книжок і виконавчих листів покласти на інспектора кадрів.

11. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності проводити інвентаризацію майна і фінансових зобов'язань, відповідно до статті 10 Закону про бухгалтерський облік та інших нормативних документів.

11.1. Інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються їх наявність, документальне підтвердження і стан та дається оцінка, визначається ефективність застосування окремих принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку і розробляються пропозиції щодо зміни окремих параметрів облікової політики на наступний звітний період (рік), проводити перед складанням річної фінансової звітності підприємства, орієнтовно з 15.11. до 15.12, в обов'язковому порядку. Точний час і порядок її проведення, відповідальних осіб визначати окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства.

11.2. В усіх інших випадках об'єкти та періодичність проведення інвентаризації визначати на підставі чинного законодавства в міру необхідності керівником підприємства. Час та перелік інвентаризації об'єктів визначати окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства.

11.3. Для проведення інвентаризаційної роботи (планових та позапланових Інвентаризацій активів та зобов'язань), основних засобів, інших необоротних

Продовження додатку В

активів, МШП, інших нематеріальних активів тощо) затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

- головного економіста - голова комісії;
- головного бухгалтера - заступник голови комісії;
- начальника відділу збуту - член комісії;
- начальника відділу кадрів - член комісії;
- менеджера зі збуту - член комісії.

11.3.1. Права, обов'язки та завдання, які покладаються на членів постійно діючої інвентаризаційної комісії, визначати згідно з Інструкцією з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних активів, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (далі - Інструкція 69).

11.3.2. Додатково до занять, визначених Інструкцією 69, на постійно діючу інвентаризаційну комісію покласти завдання з: визначення ефективності застосовуваних на підприємстві принципів, методів і процедур облікової політики; проведення робіт щодо оцінки активів та зобов'язань; розробки та затвердження пропозицій щодо їх зміни на наступний звітний рік, проведення внутрішнього контролю на підприємстві.

11.3.3. Для проведення раптової інвентаризації касової підприємства створити комісію у складі: головного бухгалтера - голова комісії; бухгалтера — член комісії.

11.4. Інвентаризацію касової готівки підприємства проводити не рідше одного разу на місяць.

11.5. Затвердити розроблений на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (див. наказ Міністерства фінансів України № 291 від 21.12.99 р.) робочий план рахунків з використанням рахунків першого, другого і третього порядку.

12. Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

12.1. Контроль за виконанням конкретних пунктів наказу покласти на головного бухгалтера, бухгалтера, головного економіста та ін. осіб.

2.2. Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Керівник підприємства _____
(підпис)

З наказом ознайомлені: _____
(підпис)

_____

(підпис)

Закінчення додатку В

(підпис)

(підпис)

(підпис)

(підпис)

Додаток Г

Інформаційне забезпечення операцій з обліку дебіторської заборгованості

Вид дебіторської заборгованості	Первинні документи	Облікові регістри
1	2	3
Розрахунки з покупцями та замовниками	Укладений договір; товаро-транспортна накладна; рахунок-фактура; приймальна квитанція; акт виконаних робіт (наданих послуг); акт звіряння розрахунків; бухгалтерська довідка (отримання від покупців авансів у погашення дебіторської заборгованості); платіжне доручення (зведене платіжне доручення); виписка банку; розрахунковий чек; вексель; прибутковий касовий ордер (готівкові розрахунки); квитанція (на підприємствах зв'язку); розрахунок курсових різниць.	Відомість 3.1 аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками
Розрахунки за виданими авансами	Укладений договір на поставку продукції, товарів, робіт, послуг; товаро-транспортні накладні (якщо аванси видають товарами, матеріалами та ін.); бухгалтерська довідка.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки з підзвітними особами	Авансовий звіт, прибутковий касовий ордер; видатковий касовий ордер; платіжна відомість; накладна (при видачі продукції для реалізації на ринку);	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за нарахованими доходами	Розрахунок дивідендів, відсотків, роялті; видатковий касовий ордер; платіжна відомість;	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за претензіями	Комерційні акти; акти взаємозвірки; рішення суду; пред'явлена претензія; платіжне доручення; виписки банку; розрахунковий чек; прибутковий касовий ордер.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	Акт; інвентаризаційний опис; порівняльні відомості результатів інвентаризації; прибутковий касовий ордер; виписка банку; бухгалтерська довідка (у разі віднесення в рахунок оплати праці); рішення суду; рішення керівництва підприємства.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за позиками членам кредитних спілок	Договір; видатковий касовий ордер; платіжна відомість.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами

Закінчення додатку Г

Розрахунки з іншими дебіторами	Доручення-зобов'язання про утримання з оплати праці суми чергових платежів (при купівлі працівником підприємства товарів у кредит); кредитний договір; виписка банку; витяг з протоколу спеціалізованого аукціону (оприбуткування акцій); відомість підписки на акції; прибуткові касові ордери; накладні (якщо внески в статутний капітал здійснюють матеріальними цінностями); розрахунок нарахування дивідендів; платіжні доручення.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду	Договір про фінансову оренду; акт приймання-передачі об'єкта фінансової оренди; розрахунок бухгалтерії розміру амортизації (при передачі основних засобів у фінансову оренду); бухгалтерська довідка (переведення довгострокової дебіторської заборгованості у поточну; сплачені авансом орендні платежі); розрахунок орендної оплати.	3.4 Відомість аналітичного обліку виданих та отриманих векселів
Розрахунки за допомогою векселів	Прибуткові касові ордери; платіжне доручення; розрахунковий чек (виписка банку); бухгалтерська довідка (розрахунок); акт списання втрачених векселів.	3.4 Відомість аналітичного обліку виданих та отриманих векселів

Джерело [розроблено автором]

№ п / п	Назва документа	Структурний підрозділ, що створює документ		Підстава для створення документу	Посадові особи, які мають підписувати документ	Умови використання цифрового підпису	Термін створення документа	Терміни відправлення (отримання) документа	Умови відправлення документа	Термін проведення в обліку	Структурний підрозділ до якого передається документ	Обліковий реєстр в якому співставляється (відображається) документ	Термін зберігання документу	
		внутрішній	зовнішній										бухгалтерія	архів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Договір купівлі - продажу	Відділ збуту	Контрагент	Усна домовленість	Керівник + (візи головного бухгалтера, юриста, менеджера відділу збуту)	Посклений сертифікат ключа	Протягом 1 дня після домовленості	Протягом 1 дня після створення	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних систем	-	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам коштів, ТМЦ, витрат і розрахунків	1 рік після закінчення терміну дії	3 роки
2	Рахунок	Бухгалтерія	-	Договір купівлі продажу	Бухгалтер + (віза менеджера відділу збуту)	Електронний цифровий підпис	Протягом 1 дня після домовленості	Протягом 1 дня після створення	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних систем	-	Контрагенту, копія лишається в бухгалтерії	Журнал-ордер по рахункам коштів, ТМЦ, витрат і розрахунків	1 рік	3 роки
3	-	Склад	-	Договір купівлі продажу, рахунок	Матеріально-відповідальна особа	Електронний цифровий підпис	В момент відпуску ТМЦ	Протягом 1 дня після створення + Обов'язково паперова копія представник	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних систем	В залежності від термінів звітності матеріально-відповідальних осіб	Бухгалтерія	Товарно-матеріальний звіт МОЛ, Журнал-ордер по рахункам ТМЦ і розрахунків	1 рік	3 роки
4	-	Склад	-	Договір купівлі продажу, рахунок	Матеріально-відповідальна особа	Не використовується	В момент відпуску ТМЦ	В момент відпуску МЦ	Особисто представники контрагента	В залежності від термінів звітності матеріально-відповідальних осіб	Бухгалтерія	Товарно-матеріальний звіт МОЛ, Журнал-ордер по рахункам ТМЦ	1 рік	3 роки
5	-	Бухгалтерія	-	Договір купівлі продажу, рахунок	Відповідальна особа	Електронний цифровий підпис	В момент виконання роботи, послуги; або 1 раз на місяць	Протягом 1 дня після створення	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних систем,	Протягом 1 дня після отримання документа з підписом представника контрагента	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам витрат і розрахунків	1 рік	3 роки

Продовження додатку Е

6	Прибутковий касовий ордер	Бухгалтерія	-	Отримання готівки в оплату ТМЦ	Бухгалтер, касир, представник контрагента	Не використовується	В момент отримання коштів в касу	-	Квитанція передається представникові контрагента	Протягом дня створення документа	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам коштів і розрахунків	1 рік	3 роки
7	Банківська виписка	-	Установа банку	Рух коштів на рахунку	Представник банку	Визначаються договором на розрахунково-касове обслуговування	В день руху коштів та в останній день місяця	Протягом 1 дня після створення	за допомогою засобів інформації та комунікації	Протягом 1 дня після отримання	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам коштів і розрахунків	1 рік	3 роки
8	Вексель	-	Контрагент	Договір купівлі продажу або Додаток	Представники контрагента, що мають право підпису фінансових	Не використовується	Після домовленості	Протягом 1 дня після створення	Особисто або рекомендованим листом	Протягом 1 дня шля отримання	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам розрахунків та отриманих векселів	1 рік після закінчення термі	3 роки
9	Акт приймання-передачі векселя	-	Контрагент	Передавання векселя	Представники контрагента, що мають право підпису фінансових документів	Електронний цифровий підпис	Одночасно з оформленням векселя	Протягом 1 дня після створення	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних	Протягом 1 дня після отримання	Бухгалтерія	Журнал-ордер по рахункам розрахунків та отриманих векселів	1 рік після закінчення терміну	3 роки
10	Акт звірення заборгованості	Бухгалтерія	Контрагент	Домовленість в договорі купівлі-продажу	Бухгалтер, головний бухгалтер, фінансовий менеджер, менеджер відділу збуту	Електронний цифровий підпис	1,2 число місяця, слідує за звітним	Протягом 1 дня після створення	За допомогою засобів інформаційно-телекомунікаційних	-	Бухгалтерія	-	1 рік	3 роки
11	Журнал-ордер по рахункам розрахунків	Бухгалтерія	-	Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	3, 4 число місяця, слідує за звітним	-	-	-	Бухгалтерія	Співставлення з даними журналів – ордерів по рахункам коштів, витрат	1 рік	3 роки
12	Журнал-ордер по рахунках отриманих векселів	Бухгалтерія	-	Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	3, 4 число місяця, слідує за звітним	-	-	-	Бухгалтерія	Співставлення з даними журналів – ордерів по рахункам коштів, отриманих	1 рік	3 роки

Закінчення додатку Е

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
13	Відомість дебіторської заборгованості	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	3, 4 число місяця, слідуєчого за звітним				Бухгалтерія	Співставлення з даними журналів-ордерів по рахункам розрахунків	1 рік	3 роки
14	Розрахунок резерву сумнівних боргів	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	5 число місяця, слідуєчого за звітним				Бухгалтерія	Журнал-ордер поррахунку резерв сумнівних боргів	1 рік	3 роки
15	Журнал-ордер по рахунку «Резерв сумнівних боргів»	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	5, 6 число місяця, слідуєчого за звітним				Бухгалтерія	Співставляється з даними журналів-ордерів по рахункам розрахунків та витрат	1 рік	3 роки
16	Оборотно-сальдовий баланс рахунків	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	5, 6 число місяця, слідуєчого за звітним				Бухгалтерія	Співставляється з даними журналів-ордерів по рахункам «Резерв сумнівних боргів»	1 рік	3 роки
17	Баланс (форма №1)	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	14 число місяця слідуєчого за звітним місяцем, кварталом				Бухгалтерія	Співставляється з даними журналів-ордерів по рахункам «Резерв сумнівних боргів»	1 рік	3 роки
18	Звіт про фінансові результати	Бухгалтерія		Наказ про облікову політику, посадова інструкція	Бухгалтер	Електронний цифровий підпис	14 число місяця слідуєчого за звітним місяцем, кварталом				Бухгалтерія	Співставляється з даними журналів-ордерів по рахункам «Резерв сумнівних боргів»	1 рік	3 роки

Додаток Ж

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Власника
від _____ 20__ року

СТАТУТ

ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

«Гейзер центр»

м. Київ

2018 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Товариство з обмеженою відповідальністю «Гейзер центр» іменоване надалі «Підприємство», створене згідно з чинним законодавством України та рішенням Засновника.

МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Підприємство створене для здійснення інвестиційної, торговельної, виробничої та іншого роду господарської діяльності, виконання робіт та надання послуг з метою одержання прибутку в інтересах Власника (мета діяльності).
2. Предметом діяльності Підприємства є:
  - консультації з питань комерційної діяльності та управління, в тому числі в галузі
  - оптова та роздрібна торгівля, в тому числі здійснення експортно-імпортних операц
  - створення та експлуатація власного складського господарства, включаючи склади тимчасового зберігання та митні ліцензійні склади, надання складських послуг;
  - оптова та роздрібна реалізація продукції власного виробництва, а також продукції, виробленої іншими товаровиробниками, комісійна і комерційна торгівля, у тому числі через мережу власних магазинів, торговельних точок, складів, баз, консигнаційних складів тощо;
  - виробництво, закупівля та торгівля промисловими та непромисловими товарами народного споживання;

ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС ПІДПРИЄМСТВА

1. Підприємство є юридичною особою згідно з законодавством України. Воно здійснює свою діяльність на основі положень чинного законодавства України з урахуванням норм, що встановлені цим Статутом.
2. Підприємство набуло статусу юридичної особи від дати його державної реєстрації. Відлік початку його господарської діяльності почався також від цієї дати.
3. Підприємство має всі особисті немайнові права, встановлені Конституцією України та Цивільним кодексом України, а також всі майнові права, встановлені Цивільним кодексом України, крім тих, які за своєю природою можуть належати лише людині.

Підприємство здатне мати інші цивільні права, що не встановлені Конституцією України та Цивільним кодексом України, іншим законом, якщо вони не суперечать закону та моральним засадам суспільства.

Підприємство має право від свого імені укладати угоди, мати та набувати майнові та особисті немайнові права, а також нести відповідні зобов'язання, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському та третейському судах, міжнародному комерційному арбітражі тощо.

Підприємство набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до цього Статуту та чинного законодавства України.

4. Підприємство при необхідності може користуватись кредитами, які одержує на комерційних умовах, в тому числі і в іноземній валюті з дотриманням вимог чинного законодавства України.
5. Підприємство має право відкривати різного роду рахунки як в українських, так і в зарубіжних банківських та інших кредитно-фінансових установах, дотримуючись при цьому порядку, встановленого чинним законодавством України.

Продовження додатку Ж

6. Підприємство володіє відособленим майном та має самостійний баланс. Підприємство здійснює повноваження щодо володіння та користування належним йому майном, а також розпоряджається ним згідно з предметом своєї діяльності та призначенням майна.

На майно Підприємства не може бути звернуто стягнення інакше ніж у порядку, передбаченому законодавством України.

7. Підприємство може бути засновником (учасником, акціонером) інших товариств (підприємств, установ, тощо). Воно також може створювати на території України та в інших країнах свої філії та представництва. Підприємство може вступати на добровільних засадах до різного роду договірних об'єднань юридичних осіб (асоціацій, концернів тощо).

8. Підприємство має право самостійно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність у порядку, визначеному законодавством України.

9. Підприємство має печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, кутовий штамп, фірмовий бланк, емблему, товарний знак, зразки яких затверджуються Директором Підприємства.

МАЙНО ПІДПРИЄМСТВА

1. Майно Підприємства становлять виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Підприємства.

2. Джерелами формування майна Підприємства є:

- грошові та матеріальні внески Власника;
- доходи, одержані від реалізації продукції, послуг, інших видів господарської діяльності;
- доходи від цінних паперів;
- кредити банків та інших кредиторів;
- капітальні вкладення і дотації з бюджетів;
- майно, придбане в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян у встановленому законодавством порядку;
- безоплатні або благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств та громадян;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА. ОБЧИСЛЕННЯ ТА РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ, СТВОРЕННЯ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

1. Для забезпечення діяльності Підприємства за рахунок внеску Власника створений статутний капітал в розмірі 350 тис. гривень.

2. Прибуток Підприємства, що утворюється з надходжень від його господарської діяльності, після розрахунків з державним бюджетом та відрахувань у передбачені цим Статутом фонди, розподіляється згідно порядку, що встановлений відповідним рішенням Власника.

3. Підприємство створює резервний фонд за рахунок щорічних відрахувань в розмірі 5 (п'ять) відсотків від прибутку до досягнення ним розміру 25 (двадцять п'ять) відсотків від загального розміру статутного капіталу.

Для забезпечення діяльності Підприємства можуть створюватися інші фонди Підприємства, що

Продовження додатку Ж

використовуються у порядку, визначеному за рішенням Власника та у відповідності до чинного законодавства. Кошти фондів знаходяться у повному розпорядженні Підприємства.

4. Можливі збитки Підприємства покриваються за рахунок його резервного фонду. При недостатності коштів резервного фонду для покриття збитків рішення про джерело їх покриття приймається Власником.

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Фінансовий рік Підприємства співпадає з календарним роком.

2. Підприємство веде оперативний, бухгалтерський, податковий і статистичний облік та звітність у відповідності з чинним законодавством України. Директор і Головний бухгалтер несуть персональну відповідальність за дотримання порядку ведення та достовірність обліку та звітності.

Вартісний облік ведеться в валюті, яка діє на території України.

Строки амортизації основних засобів, норми амортизаційних відрахувань визначаються Директором з урахуванням вимог чинного законодавства України.

3. Директор зобов'язаний протягом 90 днів після закінчення фінансового року подати на розгляд Власника річний звіт, баланс Підприємства, а також рахунки прибутків та збитків.

4. Для здійснення контролю за фінансовою діяльністю Підприємства згідно з рішенням його Власника може призначатися аудиторська перевірка. Порядок проведення аудиторських перевірок діяльності та звітності Підприємства встановлюється відповідним рішенням Власника.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1. Управління Підприємством здійснюється відповідно до цього Статуту.

2. Власник здійснює свої права щодо управління Підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до цього Статуту.

До виключної компетенції Власника відноситься вирішення наступних питань:

- (1) визначення основних напрямів діяльності Підприємства, затвердження його планів і звітів про їх виконання;
- (2) внесення змін до Статуту Підприємства;
- (3) призначення та звільнення Директора, його заступників та Головного бухгалтера Підприємства;
- (4) визначення форм контролю за діяльністю виконавчого органу, створення та визначення повноважень відповідних контролюючих органів;
- (5) затвердження річних звітів та бухгалтерських балансів, розподіл прибутку та збитків Підприємства;
- (6) затвердження угод про відчуження майна Підприємства на суму, що становить 50 і більше відсотків майна Підприємства на дату відчуження;
- (7) прийняття рішення про припинення (ліквідацію) Підприємства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу.

Цим Власник встановлює, що вирішення всіх інших питань діяльності Підприємства відноситься до компетенції Директора Підприємства.

Продовження додатку Ж

3. Оперативне керівництво поточною діяльністю Підприємства здійснюється його одноособовим виконавчим органом – Директором, який призначається та звільняється з посади Власником Підприємства.

Власник може здійснювати безпосереднє керівництво Підприємством та обіймати посаду Директора Підприємства.

4. Директор Підприємства здійснює свої функції на підставі трудового договору (контракту), що укладається з ним Власником, в якому визначаються строк найму, права, обов'язки і відповідальність Директора, умови його матеріального забезпечення, умови звільнення його з посади, інші умови найму за погодженням сторін.

Директор вирішує всі питання діяльності Підприємства, крім тих, що віднесені цим Статутом до виключної компетенції Власника Підприємства.

Крім іншого Директор Підприємства має право:

- без спеціального доручення (довіреності) представляти Підприємство у його взаємовідносинах з українськими та зарубіжними органами державної влади та управління, судовими органами, підприємствами, організаціями та установами, українськими та іноземними громадянами та особами без громадянства, в тому числі укласти угоди та вчинити від імені Підприємства будь-які правомірні дії, що спрямовані на набуття, зміну чи припинення цивільно-правових та інших прав та обов'язків Підприємства;
- видавати доручення (довіреності) від імені Підприємства;
- відкривати рахунки у банківських та інших фінансово-кредитних установах, а також розпоряджатися грошовими коштами, що знаходяться на таких рахунках;
- наймати та звільняти з роботи працівників Підприємства;
- видавати накази та розпорядження, що є обов'язковими для виконання всіма працівниками Підприємства;
- вирішувати інші питання та здійснювати від імені Підприємства будь-які інші правомірні дії, за винятком, тих що згідно з цим Статутом віднесені до виключної компетенції Власника Підприємства.

5. Рішенням Власника Підприємства Директор може бути у будь-який час усунений від виконання його обов'язків.

У цьому випадку Власник Підприємства, одночасно з прийняттям рішення про усунення від виконання обов'язків Директора, призначає тимчасово виконуючого його обов'язки.

У разі усунення від виконання обов'язків Директор зобов'язаний негайно передати особі, що призначена тимчасово виконуючим обов'язки Директора, всі справи та документи Підприємства (включаючи, але не обмежуючись, печатку Підприємства), які знаходяться в розпорядженні Директора.

6. Якщо за будь-яких причин (включаючи але не обмежуючись випадками: хвороби, відпустки, службового відрядження), Директор не має можливості виконувати покладені на нього функції, – він може в письмовій формі уповноважити будь-кого з працівників Підприємства на тимчасовій основі виконувати функції Директора. У разі якщо Директор з будь-яких причин позбавлений можливості видати відповідні письмові повноваження, Власник Підприємства має право призначити тимчасово виконуючого обов'язки Директора.

Продовження додатку Ж

7. Директора Підприємства може бути звільнено з посади достроково на підставах, передбачених договором (контрактом) відповідно до закону.
8. Інші питання діяльності Директора Підприємства та його заступників, що не врегульовані цим Статутом, визначаються згідно з рішеннями Власника Підприємства.

ПРАВО ПІДПИСУ ВІД ІМЕНІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Будь-який договір чи контракт, що тягне за собою виникнення, зміну чи припинення майнових чи інших прав та обов'язків Підприємства, може підписуватися одноособово Директором або особою, що буде належним чином уповноважена на те Директором або особою, яка відповідно до положень цього Статуту виконує тимчасово функції Директора Підприємства.
2. Будь-які фінансові документи чи документи, що містять у собі платіжні зобов'язання чи офіційні дані бухгалтерського чи податкового обліку чи звітності Підприємства, підписуються Директором та Головним бухгалтером Підприємства або особами, що уповноважені на те відповідно до цього Статуту.

ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО ПОВНОВАЖЕННЯ

1. Трудовий колектив Підприємства становлять всі особи, які своєю працею беруть участь в його діяльності на основі трудового договору (контракту, угоди), а також інших форм, що регулюють в Україні трудові відносини працівника з підприємством.

Трудові відносини між Підприємством та найманими працівниками, включаючи питання прийняття на роботу та звільнення, тривалості робочого часу та відпочинку, гарантій та компенсацій, регулюються чинним законодавством України, положеннями колективного договору та трудових договорів (контрактів, угод), що укладаються з такими працівниками при їх прийнятті на роботу на Підприємство.

2. До компетенції трудового колективу Підприємства належить:
  - розгляд і затвердження проекту колективного договору;
  - розгляд і вирішення згідно з чинним законодавством України питань самоврядування трудового колективу.
3. Трудовий колектив Підприємства реалізує свої повноваження через загальні збори (конференцію) трудового колективу, виборні або інші органи, які вповноважені представляти його інтереси згідно з чинним законодавством України.

КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР

1. Колективний договір укладається між виконавчим органом (адміністрацією) Підприємства, що виступає в цьому випадку від імені Власника Підприємства, і органом, що представляє інтереси трудового колективу.
2. Колективним договором регулюються виробничі, трудові і економічні відносини трудового колективу з адміністрацією Підприємства, питання охорони праці та соціального розвитку, включно.

Розбіжності, що виникають при укладенні або виконанні колективного договору, вирішуються у порядку, встановленому законодавством України.

ФІЛІЇ, ПРЕДСТАВНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВА

Продовження додатку Ж

1. Підприємство має право створювати філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи в установленому законодавством порядку. Такі відокремлені підрозділи не мають статусу юридичної особи і діють на основі положення про них, затвердженого Підприємством.

ПРИПИНЕННЯ, ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

1. Підприємство припиняється в результаті передання всього його майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам – правонаступникам (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації.

2. Припинення Підприємства здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством України.

3. Злиття, приєднання, поділ та перетворення Підприємства здійснюються за рішенням Власника, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду або відповідних органів державної влади.

4. Власник Підприємства, суд або орган, що прийняв рішення про припинення Підприємства, зобов'язані негайно письмово повідомити про це орган, що здійснює державну реєстрацію, який вносить до ЄДР відомості про те, що Підприємство перебуває у процесі припинення.

Власник Підприємства, суд або орган, що прийняв рішення про припинення (ліквідацію) Підприємства призначають за погодженням з органом, який здійснює державну реєстрацію, комісію з припинення (ліквідації) Підприємства (ліквідаційну комісію, ліквідатора тощо) та встановлюють порядок і строки припинення (ліквідації) Підприємства відповідно до норм чинного законодавства України. З моменту призначення комісії до неї переходять повноваження щодо управління справами Підприємства.

Комісія з припинення (ліквідації) Підприємства розміщає в друкованих засобах масової інформації, в яких публікуються відомості про державну реєстрацію Підприємства, що припиняється (ліквідується), повідомлення про припинення (ліквідацію) Підприємства та про порядок і строк пред'явлення кредитором вимог до нього. Цей строк не може становити менше двох місяців з дня публікації повідомлення про припинення (ліквідацію) Підприємства.

Комісія вживає усіх можливих заходів щодо виявлення кредиторів, а також письмово повідомляє їх про припинення (ліквідацію).

5. Підприємство ліквідується:

(1) за рішенням Власника;

(2) за рішенням суду про визнання судом недійсною державної реєстрації Підприємства через допущені при його створенні порушення, які не можна усунути, а також в інших випадках, встановлених законом.

6. Якщо вартість майна Підприємства є недостатньою для задоволення вимог кредиторів, Підприємство ліквідується в порядку, встановленому законом про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом.

Ліквідаційна комісія після закінчення строку для пред'явлення вимог кредитором складає проміжний ліквідаційний баланс, який містить відомості про склад майна Підприємства, що ліквідується, перелік пред'явлених кредитором вимог, а також про результати їх розгляду.

Проміжний ліквідаційний баланс затверджується Учасниками Підприємства або органом, який прийняв рішення про ліквідацію.

Виплата грошових сум кредиторам Підприємства провадиться у порядку черговості, встановленої

Закінчення додатку Ж

нормами Цивільного кодексу України, відповідно до проміжного ліквідаційного балансу, починаючи від дня його затвердження, за винятком кредиторів четвертої черги, виплати яким провадяться зі спливом місяця від дня затвердження проміжного ліквідаційного балансу.

В разі недостатності у Підприємства грошових коштів для задоволення вимог кредиторів ліквідаційна комісія здійснює продаж майна Підприємства.

Після завершення розрахунків з кредиторами ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс, який затверджується Учасниками Підприємства або органом, який прийняв рішення про ліквідацію.

Майно Підприємства, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається його Учасникам.

7. Підприємство вважається припиненим (ліквідованим) з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про його припинення.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Всі зміни та доповнення до цього Статуту мають бути здійснені в письмовій формі та підписуватися Власником (його повноважним представником). Про внесення таких змін та доповнень Підприємство своєчасно інформує органи, що здійснюють в Україні державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності.

Нова редакція Статуту набирає чинності від дати її державної реєстрації.

Додаток 3

Аналітична відомість з руху грошових коштів по рахунках ТОВ «Гейзер центр» в банку (тис.грн)

Вид банківського рахунку	Джерело надходження (напрямок використання грошових коштів)	Вид джерела надходження (напрямок використання)	Надходження		Видаток	
			У національній валюті	В іноземній валюті	У національній валюті	В іноземній валюті
Початкове сальдо по банківських рахунках						
Поточний рахунок	Початкове сальдо по поточному рахунку		500,0			
	Початкове сальдо по покупцям товарної продукції					
	Покупці	Покупець А	120,0		40,0	
		Покупець Б	20,0			
		....				
	Обороти по покупцях		100,0		30,0	
	Кінцеве сальдо по покупцях					
	Початкове сальдо по кредиторам					
	Кредитори	Кредитор А	100,0			
		Кредитор Б				
		....				
	Обороти по кредиторам					
	Кінцеве сальдо по кредиторам		30,0			
	Початкове сальдо по постачальникам					
	Постачальники	Постачальник А	30,0			
		Постачальник Б				
		....				
	Обороти по постачальникам				20,0	
	Кінцеве сальдо по постачальникам					
	Початкове сальдо по відсотках					
	Відсотки	По кредиту А				
		По кредиту Б				

Закінчення додатку 3

Вид банківського рахунку	Джерело надходження (напряму використання грошових коштів)	Вид джерела надходження (напряму використання)	Надходження		Видаток	
			У національній валюті	В іноземній валюті	У національній валюті	В іноземній валюті
	Обороти по відсотках					
	Кінцеве сальдо по відсотках					
	Обороти по поточному рахунку					
	Кінцеве сальдо по поточному рахунку				X	X
Картковий рахунок	Початкове сальдо по картковому рахунку				X	X
	.....					
	Обороти по картковому рахунку					
	Кінцеве сальдо по картковому рахунку				X	X
	Обороти по банківських рахунках		130,0		50,0	
	Кінцеве сальдо по банківських рахунках		610,0		X	X

Додаток К

Характеристика можливостей інформаційних систем для обліку фінансових інструментів

Інформаційна система	Основні можливості
Галактика	<p>Автоматизація фінансових проводок і балансування взаєморозрахунків з контрагентами (на основі контролю зсум по фінансових документах і документах-підставах);</p> <p>Ведення банківських виписок, які надходять з банку у вигляді файлів і платежів в електронних стандартах банків-кореспондентів;</p> <p>Облік грошових коштів в національній і іноземній валютах х допомогою модуля «Валюта» (реєстрація курсу валют, перерахування сальдо, рознесення курсових різниць);</p> <p>Формування реєстру виконавчих договорів; Автоматичне формування платіжних документів за документом підставою;</p> <p>Розрахунок сальдо і складання платіжного балансу по контрагенту; Контроль взаємозаліків;</p> <p>Нарахування та облік штрафів по невиконаним зобов'язанням контрагентів або фірми; В програмі «Галактика» є стандартні звіти, такі як: звіт про реалізовані товари і послуг в розрізі номенклатур, груп, партій, зовнішньої класифікації, одержувачів; звіти по документах, що виконуються, на продаж; реєстри документів-підстав і накладних; аналіз реалізації по періодах в розрізі контрагентів і товарів.</p>
Парус	<p>Створення та ведення первинних платіжних документів з подальшим їх опрацюванням в обліку; ведення обліку фінансово-розрахункових операцій; формування оборотних відомостей про рух грошових коштів по рахунках, по аналітичних рахунках, по кореспондуючих рахунках; операції закриття звітнього періоду (закриття балансових рахунків з подальшим розподілом коштів); контрирування фактично розподіленої операції за договорами прямого страхування і перестрахування.</p> <p>Формування оборотної відомості по рахунках розрахунків здебіторами/кредиторами, постачальниками, покупцями і підзвітними особами в розрізі контрагентів та підстав розрахунків; закриття дебіторської/кредиторської заборгованості по рядку відомості з автоматичним опрацюванням в обліку; ведення особових рахунків та журналу платежів по окремих контрагентах. В програмі «Парус» є такі облікові відомості: оборотна відомість за рахунками; оборотна відомість за аналітичними рахунками; оборотна відомість за товарно-матеріальними цінностями; оборотна відомість за коштами(грошовими засобами); відомості взаєморозрахунків з дебіторами.</p> <p>Щодо звітності програма дозволяє: формування головної книги, касової книги, відомостей аналітичного обліку; розрахунок і аналіз підсумкових фінансово-економічних показників; формування балансу та інших форм фінансово-статистичної звітності для подання в податкові органи</p>
BEST	<p>Оперативний облік розрахунків за зобов'язаннями, що виникають у результаті здійснення різних угод. Ведення картотеки розрахунків з партнерами. Контроль дебіторської та кредиторської заборгованості в розрізі угод і по партнеру в цілому. Нарахування і списання заборгованості.</p> <p>Проведення взаємозаліків. Підготовка звітів. Загальний аналіз з різних видів договірної діяльності здійснюється в звітах. За допомогою звітів можна: переглянути зведений реєстр договорів; видати оперативне зведення по контрагентах, що уклали договори з підприємством; вивести борги по виконуючим договорами на конкретну дату; перевірити розрахунки за конкретним договором та ін.</p>

Додаток Л

Таблиця Л.1

Облік іншої дебіторської заборгованості на ТОВ «Гейзер центр»

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Кредитний договір	Видано короткострокову позику працівнику Петренко О.М. в банку	377	31	377	31	7000
2.	-	Переведено раніше видану короткострокову позику до складу довгострокової	183	377	183	377	7000
3.	Прибутковий касовий ордер	Погашено довгострокову позику Остапенко Ю.М. шляхом внесення коштів до каси підприємства	30	183	30	183	7000

Таблиця Л.2

Операції на рахунку 371 «Розрахунки за авансами виданими»

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Договір	Надано аванс ТОВ «Вюрт-Україна» в рахунок майбутньої поставки ТМЦ	371	311	371	311	1440
2.	Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	644	641	644	240
3.	Прибутковий касовий ордер	Надійшли ТМЦ від ТОВ «Вюрт-Україна»	20	631	20	631	1200
4.	Податкова накладна	Відображено ПДВ	644	631	644	631	240
5.	Акт взаємозаліку	Взаємозалік заборгованостей	631	371	631	371	1440

Закінчення додатку Л Таблиця Л.3

Облік фінансових інвестицій на ТОВ «Гейзер центр»

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
Придбання акцій							
1.	Накладна	Придбані фінансові інвестиції (акції)	352	311	352	311	20000
2.	Бухгалтерська довідка	Включено послуги брокера на фондовій біржі до собівартості інвестицій	352	685	352	685	500
3.	Виписка банку	Оплачені послуги брокера	685	311	685	311	500
Уцінка акцій							
4	Акт уцінки	Уцінено вартість акцій підприємства «Б»	975	352	975	352	2500
5	Бух. довідка	Списана сума уцінки акцій на фінансовий результат	793	975	793	975	2500
Реалізація акцій							
6	Бух. довідка	Відображено дохід від реалізації акцій	311	741	311	741	30000
7	Бух. довідка	Відображено собівартість реалізованих акцій	971	352	971	352	18000
8	Бух. довідка	Списано дохід від реалізації на фінансовий результат	741	793	741	793	30000
9	Бух. довідка	Списано собівартість інвестицій на фінансовий результат	793	971	793	971	18000
10	Бух. довідка	Визначено фінансовий результат від реалізації	793	441	793	441	12000

Додаток Н

The image shows a technical drawing or table with multiple columns and rows. The text is very small and blurry, making it difficult to read. The drawing appears to be a schedule or data table with various labels and numerical values. The drawing is oriented vertically on the page.

БАЛАНС			
На 31 грудня 2013 р.			
Актив	Форми №1	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	010	4	14
залишок вартості	011	18	27
зменшення вартості	012	13	13
залишок вартості	020	35	32
Умовні активи	030	1512	1440
залишок вартості	031	2865	2820
зменшення вартості	032	1353	1360
залишок			
Державні гарантії (забезпечення випуску)	035		
залишок вартості	036		
зменшення вартості	037	( )	( )
залишок вартості			
Державні гарантії (забезпечення випуску)	040	137	137
залишок вартості за випуском участі в капіталі інших підприємств	045		
інші фінансові інвестиції	050	225	212
Державна гарантія дебіторської заборгованості	060		
залишок вартості	070		
залишок вартості	080	1913	1835
Усього за розділом I			
II. Оборотні активи			
Паровий двигун	100	80	
Поворотні біометричні активи	110		
незавершене виробництво	120		
готові продукти	130		
товари	140	3530	3003
товари	150		
Виснажені активи			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	160	2692	2482
чисто реалізовані вартість	161	2700	
зменшення вартості	162	-8	
залишок сумарних боргів			
Дебіторська заборгованість за розрахунками	170	249	153
за бюджетом	180	304	152
за місцевими підприємствами	190		
за підприємствами доходу	200		
за внутрішні розрахунки	210	252	200
інша поточна дебіторська заборгованість	220		
Поточні фінансові інвестиції			
в національній валюті	230	60	83
в іноземній валюті	240		
інші оборотні активи	250	57	41
Усього за розділом II	260	7224	6052
III. Витрати майбутніх періодів			
баланс	270	2	4
баланс	280	9139	7887
Пасив			
	Код рядка	На кінець звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	2	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	250	250
Додатковий капітал	310		

Продовження додатку Н

в іноземній валюті	240		
інші оборотні активи	250	57	41
Усього за розділом II	260	7224	6052
III. Витрати майбутніх періодів			
Баланс	270	2	4
	280	9139	7887
Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	4	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	250	250
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340	3	3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-622	-424
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	-369	-171
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
	415		
	416	( )	( )
	417		
	418		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430		
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	3800	2932
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480	3800	2932
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	2026	837
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	3200	3455
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з удержаних авансів	540	230	232
з бюджетом	550	11	12
з бюджетних платежів	560		
зі страхування	570	24	18
з оплати праці	580	123	71
з учасниками	590		
з внутрішніх розрахунків	600		
інші поточні зобов'язання	610	94	501
Усього за розділом IV	620	5708	5126
	630		
Баланс	640	9139	7887
1 Керівник			
2			
3 Головний бухгалтер			
4			
5 Для студентів та практикантів			
6			

Продовження додатку Н

Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2 016р.			
Форма №1		Код за ДКУД 1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	14	13
первісна вартість	1001	0	27
накопичена амортизація	1002	0	14
Незавершені капітальні інвестиції	1006	32	49
Основні засоби	1010	1440	1240
первісна вартість	1011	2740	2740
знос	1012	1500	1500
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	137	137
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	212	109
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1835	1575
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3003	3126
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2482	2031
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	152	216
з бюджетом	1135	153	53
у тому числі з податку на прибуток	1136	18	18
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	200	152
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	83	100
Витрати майбутніх періодів	1170	3	3
Інші оборотні активи	1190	41	107
Усього за розділом II	1195	6052	5706
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	7887	7281
Пасив			
	Код рядка	На кінець звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
	2	4	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	250	250
Капітал у дооцінках	1405		
Податковий капітал	1410		

Продовження додатку Н

		1195	6052	5706
Усього за розділом II		1200		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1300	7887	7281
Баланс				
	Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	2	4	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал		1400	250	250
Капітал у дооцінках		1405		
Додатковий капітал		1410		
Резервний капітал		1415	3	3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	-424	-374
Неоплачений капітал		1425	( )	
Вилучений капітал		1430	( )	
Усього за розділом I		1495	-171	-121
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500		
Довгострокові кредити банків		1510	2932	3004
Інші довгострокові зобов'язання		1515		
Довгострокові забезпечення		1520		
Цільове фінансування		1525		
Усього за розділом II		1595	2932	3004
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків		1600	837	1448
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями		1610	343	243
товари, роботи, послуги		1615	3455	2393
розрахунками з бюджетом		1620		8
у тому числі з податку на прибуток		1621		
розрахунками зі страхування		1625		25
розрахунками з оплати праці		1630		80
Поточні забезпечення		1660		
Доходи майбутніх періодів		1665		
Інші поточні зобов'язання		1690	501	201
Усього за розділом III		1695	5126	4498
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700		
Баланс		1900	7887	7381

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку Н

Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2 017р.			
Форма №1		Код за ДКУД	
		1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13	12
переїсна вартість	1001	27	25
накопичена амортизація	1002	14	13
Незавершені капітальні інвестиції	1006	49	33
Основні засоби	1010	1240	1177
переїсна вартість	1011	2740	2676
знос	1012	1500	1499
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	137	137
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	109	150
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1575	1534
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3126	2110
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2031	1857
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	216	42
з бюджетом	1135	53	26
у тому числі з податку на прибуток	1136	18	7
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	152	152
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	100	100
Витрати майбутніх періодів	1170	3	
Інші оборотні активи	1190	107	29
Усього за розділом II	1195	5706	4223
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	7381	5757
Пасив		Код рядка	На кінець звітного періоду
1		2	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	250	350
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		

Продовження додатку Н

		1195	5706	4223
40	Усього за розділом II	1200		
41	III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1300	7381	5757
42	Баланс			
	Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду	На кінець звітного періоду
43		2	4	4
44	1			
45	I. Власний капітал			
46	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	250	350
47	Капітал у дооцінках	1405		
48	Додатковий капітал	1410		
49	Резервний капітал	1415	3	3
50	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-374	-4 580
51	Неоплачений капітал	1425		
52	Вилучений капітал	1430		
53	Усього за розділом I	1495	-121	-4 227
54	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
55	Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
56	Довгострокові кредити банків	1510	3004	3977
57	Інші довгострокові зобов'язання	1515		
58	Довгострокові забезпечення	1520		
59	Цільове фінансування	1525		
60	Усього за розділом II	1595	3004	3977
61	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
62	Короткострокові кредити банків	1600	1448	652
63	Поточна кредиторська заборгованість за:			
64	довгостроковими зобов'язаннями	1610	343	
65	товари, роботи, послуги	1615	2393	4350
66	розрахунками з бюджетом	1620	8	15
67	у тому числі з податку на прибуток	1621		
68	розрахунками зі страхування	1625	25	16
69	розрахунками з оплати праці	1630	80	35
70	Поточні забезпечення	1660		
71	Доходи майбутніх періодів	1665		
72	Інші поточні зобов'язання	1690	201	938
73	Усього за розділом III	1695	4498	6007
74	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
75	Баланс	1900	7381	5757

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

Продовження додатку Н

Додаток 1				
Баланс (Звіт про фінансовий стан)				
на 31 грудня 2 018р.				
Форма №1		Код за ДКУД 1801001		
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	12	6	
первісна вартість	1001	25	14	
накопичена амортизація	1002	13	8	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33	26	
Основні засоби	1010	1177	464	
первісна вартість	1011	2676	1250	
знос	1012	1499	786	
Інвестиційна нерухомість	1015			
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	137	137	
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	150		
Відстрочені податкові активи	1045			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	1534	647	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	2110	1920	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1657	1474	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	42	51	
з бюджетом	1135	26	20	
у тому числі з податку на прибуток	1136	7	4	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	152	54	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	100	130	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190	29	11	
Усього за розділом II	1195	4223	3534	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	5757	4181	
Пасив	Код	На кінець звітного	На кінець звітного	

Закінчення додатку Н

3	Баланс	1300	5757	4181
	Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду	На кінець звітного періоду
4	1	2	4	4
6	I. Власний капітал			
7	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	350	350
8	Капітал у дооцінках	1405		
9	Додатковий капітал	1410		
10	Резервний капітал	1415	3	3
11	Нерозподілений прибуток (напохитий збиток)	1420	4 580	-5 975
	Неоплачений капітал	1425	( )	( )
	Випучений капітал	1430	( )	( )
	Усього за розділом I	1495	-4 227	-5 622
	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
	Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
	Довгострокові кредити банків	1510	3977	2110
	Інші довгострокові зобов'язання	1515		
	Довгострокові забезпечення	1520		
	Цільове фінансування	1525		
	Усього за розділом II	1595	3977	2110
	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
	Короткострокові кредити банків	1600	652	248
	Поточна кредиторська заборгованість за:			
	довгостроковими зобов'язаннями	1610		
	товари, роботи, послуги	1615	4350	6500
	розрахунками з бюджетом	1620	15	13
	у тому числі з податку на прибуток	1621		
	розрахунками зі страхування	1625	16	16
	розрахунками з оплати праці	1630	35	35
	за одержаними авансами	1635		223
	Доходи майбутніх періодів	1665		
	Інші поточні зобов'язання	1690	939	883
	Усього за розділом III	1695	6007	7693
	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
	Баланс	1900	5757	4181

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток П

Підприємство	ТОВ "Гейзер центр"	за ЄДРПОУ	130160000
		за КОАТУУ	4610136300
		за СПОДУ	1005
Орган державного управління			
Державні адмінстр.областей, міст Києва і Севастополя		за КОПФГ	240
Організаційно-правова форма господарювання			
		за КВЕД	51.22.0
Вид економічної діяльності	Торговельна діяльність	Контрольнв сума	
Одиниця виміру :	тис.грн.		
Звіт про фінансові результати			
За Рік 2014			
Форма №2		Код за ДКУД	1801003
I. Фінансові результати			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	11300	13430
Податок на додану вартість	015	1880	2230
Аквизиційні збори	020		
Інші вирахування з доходу	025		
	030	820	1060
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	8600	10140
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	5490	6960
Валовий :			
прибуток	050	3110	3180
збиток	055		
Інші операційні доходи	060	590	2700
Адміністративні витрати	070	702	755
Витрати на збут	080	1400	1520
Інші операційні витрати	090	757	2756
Фінансові результати від операційної діяльності :			
прибуток	100	841	849
збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		1
Інші доходи	130	330	85
Фінансові витрати	140	580	865
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160	300	58
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	291	12
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	93	107
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
прибуток	190	198	
збиток	195		95
Надзвичайні :			
доходи	200	-	-
витрати	205	-	-
Податки з надзвичайного прибутку	210	-	-
Чистий :			
прибуток	220	198	
збиток	225		95

Продовження додатку П

А	В	С	160	200	
Інші витрати					
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			170	291	12
прибуток			175		107
збиток			180	93	
Податок на прибуток від звичайної діяльності					
Фінансові результати від звичайної діяльності :			190	198	95
прибуток			195		
збиток					
Надзвичайні :			200	-	-
доходи			205		
витрати			210		
Подати з надзвичайного прибутку					
Чистий :			220	198	95
прибуток			225		
збиток					
II. Елементи операційних витрат					
Найменування показника		Код рядка	За звітний період	За попередній період	
1		2	3	3	
Матеріальні затрати		230	279,0	376,0	
Витрати на оплату праці		240	672,0	711,0	
Відрахування на соціальні заходи		250	246,0	259,0	
Амортизація		260	185,0	180,0	
Інші операційні витрати		270	1488,0	3505,0	
Разом		280	2870,0	5031,0	
III. Розрахунок показників прибутковості акцій					
Назва статті		Код рядка	За звітний період	За звітний період	
1		2	3	3	
Середньорічна кількість простих акцій		300	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		310	-	-	
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію		320	-	-	
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію		330	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію		340	-	-	
Керівник					
		(підпис)			
Головний бухгалтер		(підпис)			
Для студентів та практикантів					

Продовження додатку П

Дата (рік, місяць, число) 2014 01 01
за ЄДРПОУ

Підприємство ТОВ "Гейзер центр" (найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2015 р.
Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5830	8600
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3650)	(5490)
Валовий:	2090	2180	3110
прибуток			
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	430	590
Адміністративні витрати	2130	(550)	(702)
Витрати на збут	2150	(980)	(1400)
Інші операційні витрати	2180	(470)	(757)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	610	841
прибуток			
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	138	330
Фінансові витрати	2250	(530)	(580)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(140)	(300)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	78	291
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	28	93
Грибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	50	198

Продовження додатку П

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	28	93
Прибуток (збиток) від припливної діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	50	198
збиток	2355	( )	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	223	279
Витрати на оплату праці	2505	620	672
Відрахування на соціальні заходи	2510	220	246
Амортизація	2515	152	185
Інші операційні витрати	2520	785	1488
Разом	2550	2000	2870

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року

Продовження додатку П

Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	223	279
Витрати на оплату праці	2505	620	672
Відрахування на соціальні заходи	2510	220	246
Амортизація	2515	152	185
Інші операційні витрати	2520	785	1488
Разом	2550	2000	2870

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

Продовження додатку П

Підприємство		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
ТОВ "Гейзер центр" (найменування)		за ЄДРПОУ		2015	1	01
				13815844		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)						
за рік 2016 р.						
Форма №2		Код за ДКУД		1801003		
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ						
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року			
1	2	3	4			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5600	5830			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3620)	(3650)			
Валовий: прибуток	2090	1980	2180			
збиток	2095	( )	( )			
Інші операційні доходи	2120	1080	430			
Адміністративні витрати	2130	(502)	(550)			
Витрати на збут	2150	(1025)	(980)			
Інші операційні витрати	2180	(5160)	(470)			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		610			
збиток	2195	(3627,00)	( )			
Дохід від участі в капіталі	2200					
Інші фінансові доходи	2220					
Інші доходи	2240	134	138			
Фінансові витрати	2250	(607)	(530)			
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )			
Інші витрати	2270	(106)	(140)			
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		78			
збиток	2295	(3048)	( )			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		28			
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305					
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		50			

Продовження додатку П

Чистий фінансовий результат:		2350		50
6	прибуток	2350		50
7	збиток	2355	(3048)	( )
8				
9				
НИЙ ДОХІД				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За звітний період	
1	2	3	3	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400			
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405			
Накопичені курсові різниці	2410			
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415			
Інший сукупний дохід	2445			
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450			
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460			
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465			
РАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За звітний період	
1	2	3	3	
Матеріальні затрати	2500	215	223	
Витрати на оплату праці	2505	630	620	
Відрахування на соціальні заходи	2510	240	220	
Амортизація	2515	120	152	
Інші операційні витрати	2520	5482	785	
Всього	2550	6687	2000	
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ				
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Середньорічна кількість простих акцій	2600			

Продовження додатку П

AN116				
ВЕ				
CF				
52	РАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
53	Назва статті	Код рядка	За звітний період	За звітний період
54				
55	1	2	3	3
56	Матеріальні затрати	2500	215	223
57	Витрати на оплату праці	2505	630	620
58	Відрахування на соціальні заходи	2510	240	220
59	Амортизація	2515	120	152
50	Інші операційні витрати	2520	5482	785
51	Разом	2550	6687	2000
52	IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
53	Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
54	1	2	3	4
56	Середньорічна кількість простих акцій	2600		
57	Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
58	Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
59	Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
60	Дивіденди на одну просту акцію	2650		
	Керівник _____			
	Головний бухгалтер _____			

Продовження додатку П

Підприємство		Дата (рік, місяць, число)	
ТОВ "Гейзер центр" (підприємство)		2016	1 01
		за ЄДРПОУ	
		13815844	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за рік 2017 р.			
Форма №2		Код за ДКУД	
		1801003	
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5600	5830
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3620)	(3650)
Валовий: прибуток	2090	1980	2180
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	1080	430
Адміністративні витрати	2130	(502)	(550)
Витрати на збут	2150	(1025)	(980)
Інші операційні витрати	2180	(5160)	(470)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		610
збиток	2195	(3627,00)	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	134	138
Фінансові витрати	2250	(607)	(530)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(106)	(140)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		78
збиток	2295	(3048)	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		28
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		50
збиток	2355	(3048)	( )

Продовження додатку П

ЧИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За звітний період
1	2	3	3
Дроюнка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дроюнка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

РАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За звітний період
1	2	3	3
Матеріальні затрати	2500	215	223
Витрати на оплату праці	2505	630	620
Відрахування на соціальні заходи	2510	240	220
Амортизація	2515	120	152
Інші операційні витрати	2520	5482	785
Разом	2550	6687	2000

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Продовження додатку П

		Дата (рік, місяць, число)		
Підприємство		2017	1	01
ТОВ "Гейзер центр" (вакцинація)		за ЄДРПОУ 13815844		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)				
за рік 2018 р.				
Форма №2		Код за ДКУД 1801003		
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7990	5830	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5629)	(3650)	
Валовий:				
прибуток	2090	2361	2180	
збиток	2095	( )	( )	
Інші операційні доходи	2120	3800	430	
Адміністративні витрати	2130	(557)	(550)	
Витрати на збут	2150	(1057)	(980)	
Інші операційні витрати	2180	(5456)	(470)	
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		610	
збиток	2195	(909,00)	( )	
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220			
Інші доходи	2240	55	138	
Фінансові витрати	2250	(506)	(530)	
Витрати від участі в капіталі	2255	( )	( )	
Інші витрати	2270	(35)	(140)	
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		78	
збиток	2295	(1395)	( )	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300			
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		28	
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		50	
збиток	2355	1395		

Закінчення додатку П

ИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За звітний період
1	2	3	3
Доходівка (уцінка) необоротних активів	2400		
Доходівка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Валютні курсові різниці	2410		
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Додаток на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

РАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За звітний період
1	2	3	3
Матеріальні затрати	2500	257	215
Витрати на оплату праці	2505	631	630
Відрахування на соціальні заходи	2510	241	240
Амортизація	2515	55	120
Інші операційні витрати	2520	5886	5482
Разом	2550	7070	6687

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Важована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Важований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		